

Årsberetning for 2019

Lyngen kommune

Innholdsfortegnelse

1	Rådmannens kommentarer	3
2	Lyngen som organisasjon	3
2.1	HMS.....	3
2.2	Internkontroll.....	3
2.3	Sykefravær og nærværsprosjektet.....	5
2.4	Likestilling.....	6
2.5	Etisk standard.....	6
3	Befolkningsutvikling	7
4	Økonomi	8
4.1	Økonomisk styring – avviksoversikt driftsregnskapet	10
4.1.1	Politikk og livssyn.....	11
4.1.2	Administrative tjenester og felleskostnader	12
4.1.3	Oppvekst og kultur	14
4.1.4	Helse og omsorg	18
4.1.5	Teknisk drift.....	23
4.1.6	Utvikling.....	27
4.1.7	Andre utgifter og inntekter.....	31
4.1.8	Budsjettskjema 1A.....	32
4.2	Økonomiske nøkkeltall drift.....	34
4.3	Investeringsregnskapet	38
4.4	Økonomiske nøkkeltall – investeringer.....	45
4.5	Balanseregnskapet	47

1 Rådmannens kommentarer

Innledning

Rapporteringen til kommunestyret for 2019 skjer gjennom to dokumenter – årsregnskap og årsberetning:

- Regnskapet med detaljerte taloppstillinger over kommunens økonomiske virksomhet, samt forklarende noter. Budsjettet for 2019 ble vedtatt som en del av handlingsdelen og er justert etter behandling og vedtak i kommunestyret.
- Årsberetningen gir en beskrivelse av hva Lyngen kommune produserte og leverte av tjenester i 2019.
- Rådmannens årsberetning utarbeides med grunnlag i Kommunelovens § 48 og Forskrift om årsregnskap og årsberetning.

En av de sentrale hensiktene til årsberetningen er å koble fortid og framtid, en viktig forutsetning for læring. Konklusjonene og vurderingene legges blant annet til grunn for utformingen av kommuneplanens handlingsdel og økonomiplan. Videre er årsberetningen viktig styringsinformasjon til politikere og offentligheten for øvrig, og gir på et overordnet nivå informasjon om økonomisk utvikling og styring i kommunen.

Driftsregnskapet

Året 2019 har vært preget at de samme utfordringene som tidligere år. Den økonomiske handlefriheten er fortsatt begrenset selv om kommunen har et mindreforbruk. Renter og avdrag utgjør en stadig økende del av driftsutgiftene. Vi hadde en liten økning i rentenivået i 2019, samtidig som avdragene øker i takt med investeringsnivået. Lyngen kommune har hatt en realnedgang i inntektene sett i sammenheng med pris- og lønnsvekst i 2019, samtidig som man har redusert driftsnivået.

Driftsresultatet for 2019 ble et mindreforbruk på 9,283 mill. kroner, netto driftsresultat 3,028 mill. eller 0,91 %. **Dette er under vedtatt handlingsregel for netto driftsresultat som over tid skal være 1,75 %.** Selv om driftsrammene i sum har et betydelig mindreforbruk, er det finansutgiftene som gir et dårlig netto driftsresultat.

Det jobbes kontinuerlig med kontroll av lønns- og driftskostnader i alle sektorer, samt rapportering på avvik i regnskapsrapportene til kommunestyret. Rådmannen vil berømme ansatte og ledere som har holdt rammene sine i 2019.

Investeringsregnskapet

Investeringer i anleggsmidler utgjorde 73,7 mill. i 2019. Dette utgjør 22 % av driftsinntektene og er fortsatt et høyt investeringsnivå. Landsgjennomsnittet og gjennomsnittet av kommunene i Troms ligger på 16 til 17 % i 2019.

Finansiering av investeringene gjøres stort sett fortsatt ved låneopptak da det ikke settes av driftsmidler i budsjettene. Det høye låneopptaket binder opp kommunens økonomiske handlingsrom for mange år og er særdeles bekymringsfullt med tanke på renteoppgang.

Stig Aspås Kjærvik
Rådmann

2 Lyngen som organisasjon

2.1 HMS

AMU

AMU hadde 2 møter og behandlet 9 saker i 2019. Det gjenstår enda å få tilfredsstillende rapportering fra enhetene til AMU ifht fellesbestemmelser for interkontroll i Lyngen kommune.

Vernetjenesten

Hovedverneombud, Ingunn Jakobsen, var i 2019 frikjøpt i 20 % stilling.

Bedriftshelsetjenesten har i 2019 bistått enhetsledere i saker som har krevd ekstraordinær oppfølging.

Arbeidsmiljøtiltak

Samtlige enheter har opprettet HMS-grupper som skal ha fokus på arbeidsmiljø og trivselstiltak.

Lyngen kommune er en IA-bedrift, og vedtok i 2016 mål og handlingsplan for IA-arbeidet. Hovedmålene er nedgang i sykefraværet, beholde eldre arbeidstakere og legge til rette for ansatte med redusert arbeidsevne.

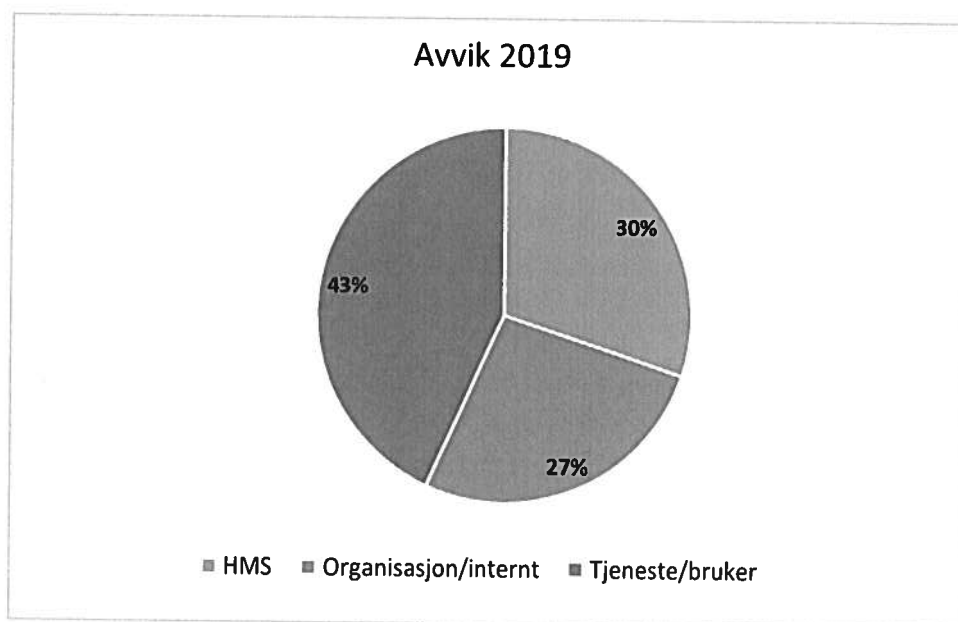
Vi startet i 2015 samarbeid med HelseiArbeid som er et samarbeidsprosjekt mellom spesialisthelsetjenesten, NAV, primærhelsetjenesten, arbeidstaker og arbeidsgiver. Målet med HelseiArbeid er å bidra til økt kunnskap, forståelse og trygghet i forhold til alminnelige helseplager, samt å bidra til gode og helsefremmende arbeidsplasser. Dette arbeidet ble videreført i 2019.

2.2 Internkontroll

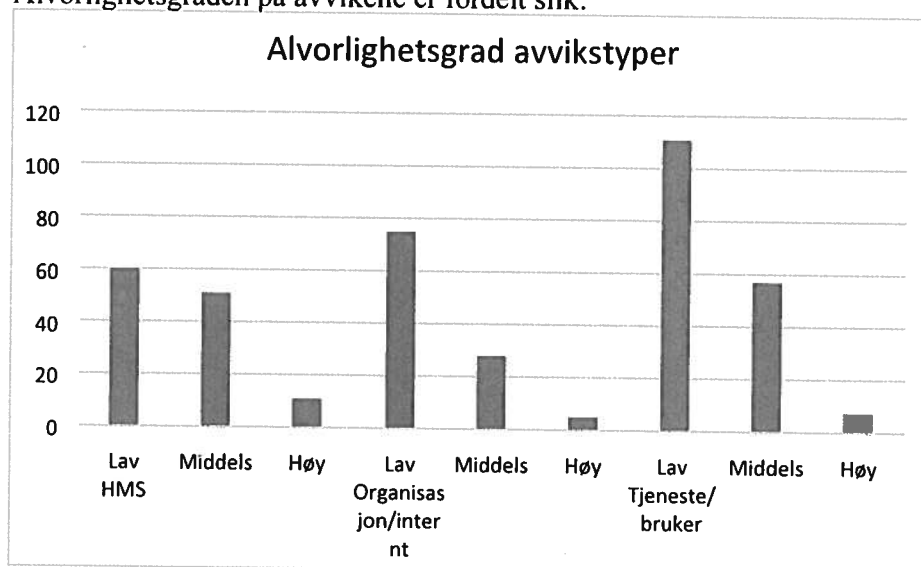
Kommunelovens § 23 nr. 2 beskriver ansvaret rådmannen har for å sikre at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og at det er betryggende kontroll. Hele organisasjonen jobber aktivt med å sikre internkontroll gjennom felles maler, dokumenter, metoder og rutiner.

Kommunen bruker kvalitetssystemet Compilo til internkontrollarbeid for håndtering av avvik, dokumentmaler, metoder og rutiner. Her blir avvik på blant annet HMS meldt inn og avvik lukket. Dette arbeidet innebærer også kvalitets- og forbedringsarbeid.

I 2019 ble det meldt inn 333 avvik fordelt slik:



Alvorlighetsgraden på avvikene er fordelt slik:



Antall avvik er lavt sett i forhold til størrelsen på organisasjonen og antall ansatte. Det bør derfor fortsatt være fokus på internkontroll, avviksmeldinger og kvalitetsstyring.

Innenfor helse og omsorg jobbes det systematisk med avvik for å forbedre rutiner og kvaliteten på tjenestene.

Skoler og barnehager jobber kontinuerlig med kvalitetsforbedring, og leverer årlig system for kvalitetssikring ihht opplæringslova og kommuneloven om internkontroll.

For politiske saker foretas det regelmessig kontroll av iverksetting av politiske saker, status blir rapportert i tertialrapporter til formannskapet og kommunestyret. Arbeid med politiske saker blir dokumentert i vårt saksbehandlingssystem (Ephorte). Systemet brukes til opprettelse av saker, sakliste (møteinnkalling), publisering og ferdigstillelse av møteprotokoll. Det blir produsert saksprotokoller (vedtak) for hver sak samt samlet saksfremstilling når saken er ferdig behandlet i siste utvalg. Saksbehandler får da beskjed om ferdig sak og har ansvar til å sende ut melding om vedtak der det trengs.

For å sikre økonomisk kontroll har Lyngen kommune innkjøps- og finansreglement. Økonomireglement ble vedtatt av kommunestyret i 2019. Reglement og rutiner er tilgjengelig gjennom kvalitetssystemet. Rådmannen har delegert attestasjons- og anvisningsmyndighet til enhetene, og det er jobbes hele tiden med å sikre at vi har god arbeidsdeling. Budsjettkontroll sikres gjennom tertialrapportering som egen sak til formannskapet og kommunestyret. Kommunens finansreglement gir føringer som skal sikre at kommunens midler og gjeld forvaltes på en trygg måte, og at det utarbeides finansrapporter slik reglement foreskriver.

2.3 Sykefravær og nærværprosjektet

«Krafttak for økt nærvær» ble avsluttet i 2019, men samarbeidet med SINTEF, Avantas Aktiv og SNNI Nord-Norge fortsetter inn i 2020. Prosjektleder arbeidet tett mot utvalgte enheter, NAV og øvrige samarbeidspartnere.

Sykefraværet har i prosjektperioden (2016-2019) gått ned med 1,3 prosentpoeng. Selv om organisasjonen er på rett vei, gjenstår det enda arbeid for å oppnå målet om et totalt sykefravær på ned mot 6%. Sykefravær koster penger – bl.a. ingen refusjon de første 16 dagene. I gjennomsnitt koster hver fraværsdag ca. kr 2 200 for Lyngen kommune.

	Egenmeldt fravær	Legemeldt fravær	Totalt
2019	2,0 %	6,0 %	8,0 %

Når egenmeldt fravær utgjør 2 % av fraværet betyr dette alene en kostnad på minst 4,3 mill. kroner for Lyngen kommune. I tillegg kommer eventuelle vikarkostnader, for 2019 utgjorde faktiske kostnader ca. kr 950 000,

Sykefravær

I tillegg til eget prosjekt bistår NAV Lyngen og Arbeidslivssenteret i Troms oppfølging av sykemeldte. Forebygging og friskvern er et viktig område å sette fokus på.

Sykefraværet i 2019 var 0,3 prosentpoeng lavere enn i 2018.

Sykefraværstatistikk 2014 – 2019

	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal	Året
2014	10,9	11,4	8,3	10,4	10,2
2015	10,6	9,8	8,3	12,3	10,3
2016	10,4	9,6	7	7,4	9,3
2017	9,7	7,1	6,1	8,1	7,9
2018	9,6	8,4	7,1	7,6	8,3
2019	8,1	7,2	7,8	8,9	8,0

2.4 Likestilling

Administrativ toppledelse besto i 2019 av to menn og to kvinner. Vi hadde 20 enheter/avdelinger hvorav 3 ledere var menn.

Kommunen har som mål å øke andelen av menn på kvinnedominerte arbeidsplasser. I stillingsutlysninger er rådmannen opptatt av å invitere menn til å søke kvinnedominerte yrker. Nord-Troms har bl.a. produsert en film som skal brukes til dette arbeidet, bl.a. gjennom sosiale medier.

Helse- og omsorg har fokus på rekruttering av gutter til å ta utdanning innen helsefag. I ytre Lyngen har enhetsleder blitt invitert til ungdomskolen for å orientere om jobbmulighetene i helse- og omsorg. Utover dette er det ingen spesielle tiltak som er iverksatt for å fremme økt andel i forhold til likestilling.

2.5 Etisk standard

Lyngen kommune sine etiske retningslinjer gjelder både ledere, ansatte og folkevalgte. Det er et mål at alle skal kunne ha tillit til oss som tjenesteyter, arbeidsgiver og forvaltningsorgan. Innbyggerne er ofte avhengig av kommunesektorens tjenester. Det kan gjøre dem sårbare og det gir kommunesektoren stor makt. En kommune med høy etisk standard, har folkevalgte og ansatte som reflekterer over etiske spørsmål og jevnlig har etikk på dagsorden.

Selv om Lyngen kommune har hatt slike retningslinjer i noen år, kan det fortsatt settes enda større fokus på dette i organisasjonen. Det må bli et klarere lederansvar og bør jevnlig være tema på personalmøter slik at alle i Lyngen kommune er kjent med retningslinjene. Refleksjon over egen praksis bidrar til å bevare og skape gode holdninger og god praksis. Det er de faktiske handlingene og holdningene som danner grunnlaget for kommunens omdømme i befolkningen.

Høy etisk standard krever en jevnlig prosess der åpen kommunikasjon og refleksjon rundt etiske problemstillinger og dilemmaer blir ivaretatt på de ulike arbeidsplassene i organisasjonen. Slike prosesser er viktige for å styrke og utvikle den etiske standarden. Lederne har et særskilt ansvar for rutiner og prosesser som sikrer at kommunens etiske standard blir fulgt. Alle ansatte har et selvstendig ansvar for at egne handlinger er i tråd med etisk standard.

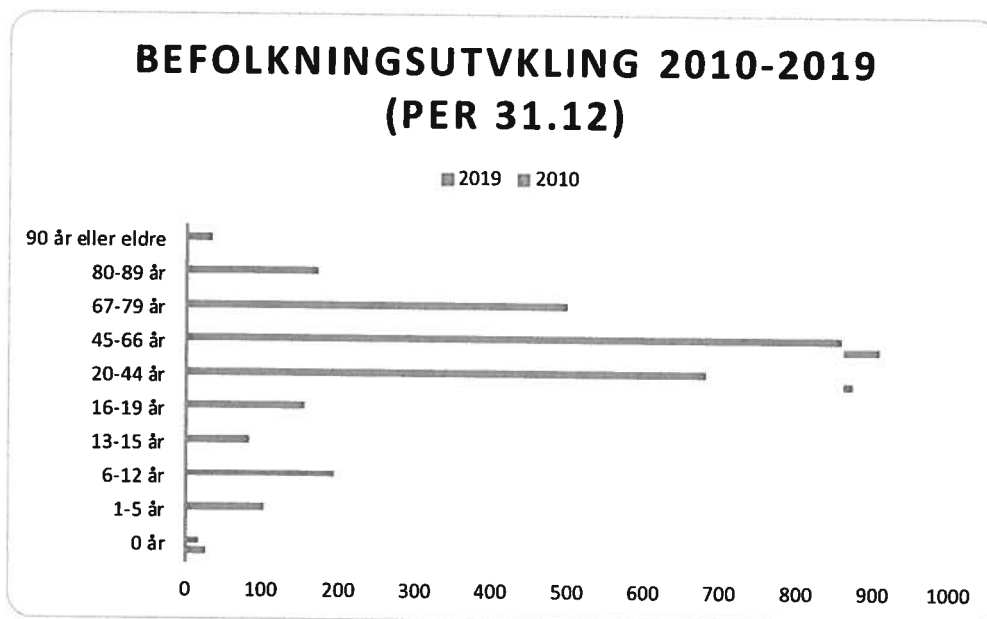
3 Befolkningsutvikling

Det er en nedadgående utvikling i antall innbyggere i kommunen¹:

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Fødte	26	20	30	16	10	23	20	20	23	18
Døde	36	30	31	35	43	32	35	32	32	33
Fødselsoverskudd	-10	-10	-1	-19	-33	-9	-15	-12	-9	-15
Innvandring	18	23	18	26	19	15	10	28	21	21
Utvandring	18	14	6	6	10	16	11	5	12	13
Nettoinnvandring	0	9	12	20	9	-1	-1	23	9	8
Innflytting	73	73	101	96	83	84	130	105	76	79
Utflytting	129	130	127	124	129	135	99	115	106	125
Nettoinnflytting	-56	-57	-26	-28	-46	-51	31	-10	-30	-46
Folketilvekst	-66	-58	-15	-27	-70	-61	15	1	-30	-53
Befolkning 31/12	3.086	3.028	3.013	2.992	2.922	2.861	2.876	2.877	2.847	2.794
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Folketallsutvikling	3.086	3.028	3.013	2.992	2.922	2.861	2.876	2.877	2.847	2.794

En viktig faktor for tilrettelegging av barnehageplasser og skoletilbud er utviklingen i fødselstallene. Fødselstallene har de tre siste årene flatet noe ut.

Befolkningsutviklinga fortsetter mot en overvekt av voksne og eldre befolkning. I aldersgruppen med yrkesaktive mellom 20-44 år ser man størst nedgang. Dette er bekymringsfullt for en kommune da denne aldersgruppen også er i såkalt fruktbar alder og dermed påvirker barnetallet i en kommune. Økninga i befolkninga mellom 16-19 år blir mindre pga. de lave fødselstallene.



¹ Alle tabeller og grafer er basert på tall fra SSB

4 Økonomi

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap
Økonomisk oversikt - drift	2019	2019	2019	2018
Brukerbetalinger	8.817.662,76	8.545.000,00	8.327.000,00	8.663.439,48
Andre salgs- og leieinntekter	28.827.798,77	26.132.000,00	26.475.000,00	23.827.817,53
Overføringer med krav til motytelse	57.645.037,14	46.410.000,00	38.424.000,00	58.814.796,27
Rammetilskudd	158.805.408,00	156.173.000,00	156.173.000,00	156.121.579,00
Andre statlige overføringer	6.246.684,20	5.520.000,00	4.985.000,00	9.569.810,37
Andre overføringer	40.612,46	25.000,00	25.000,00	121.655,58
Skatt på inntekt og formue	65.152.863,05	65.988.000,00	65.414.000,00	64.289.029,00
Eiendomsskatt	6.950.570,43	6.900.000,00	6.900.000,00	6.847.271,51
Andre direkte og indirekte skatter	296,00	-	-	-
Sum driftsinntekter	332.486.932,81	315.693.000,00	306.723.000,00	328.255.398,74
Lønnsutgifter	191.306.979,47	191.622.000,00	184.220.000,00	192.505.033,63
Sosiale utgifter	20.508.702,81	21.001.000,00	21.153.000,00	20.330.709,52
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	49.338.233,84	48.049.000,00	42.518.000,00	47.080.236,49
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	13.829.382,60	12.250.000,00	11.824.000,00	11.492.391,15
Overføringer	23.146.646,75	21.793.000,00	17.477.000,00	24.502.309,04
Avskrivninger	22.073.529,00	22.072.000,00	-	19.994.196,00
Sum driftsutgifter	320.203.474,47	316.787.000,00	277.192.000,00	315.904.875,83
Brutto driftsresultat	12.283.458,34	- 1.094.000,00	29.531.000,00	12.350.522,91
Renteinntekter og utbytte	2.900.724,39	2.252.000,00	1.452.000,00	1.878.107,31
Mottatte avdrag på utlån	22.000,00	-	-	23.217,00
Sum eksterne finansinntekter	2.922.724,39	2.252.000,00	1.452.000,00	1.901.324,31
Renteutgifter og låneomkostninger	12.570.915,68	11.916.000,00	11.916.000,00	9.330.456,97
Avdrag på lån	21.656.829,97	21.070.000,00	19.994.000,00	18.150.806,03
Utlån	-	-	-	41.313,15
Sum eksterne finansutgifter	34.227.745,65	32.986.000,00	31.910.000,00	27.522.576,15
Resultat eksterne finansransaksjoner	- 31.305.021,26	- 30.734.000,00	- 30.458.000,00	- 25.621.251,84
Motpost avskrivninger	22.073.529,00	22.072.000,00	-	19.994.196,00
Netto driftsresultat	3.051.966,08	- 9.756.000,00	- 927.000,00	6.723.467,07
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	6.788.529,80	6.789.000,00	-	7.252.181,84
Bruk av disposisjonsfond	9.714.135,00	9.911.000,00	3.969.000,00	7.616.000,00
Bruk av bundne fond	3.851.929,02	4.624.000,00	-	4.018.571,22
Sum bruk av avsetninger	20.354.593,82	21.324.000,00	3.969.000,00	18.886.753,06
Overført til investeringsregnskapet	942.000,00	942.000,00	1.157.000,00	1.062.184,00
Avsatt til disposisjonsfond	10.019.000,00	10.019.000,00	1.342.000,00	14.759.000,00
Avsatt til bundne fond	3.162.443,56	607.000,00	543.000,00	3.000.506,33
Sum avsetninger	14.123.443,56	11.568.000,00	3.042.000,00	18.821.690,33
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	9.283.116,34	-	-	6.788.529,80

Lyngen kommune hadde i 2019 en liten økning i inntektene på 1,29 %, mens driftsutgiftene økte med 1,36 % ifht. 2018. Ettersom det var forventet en realvekst på 2,8 % (kommunal deflator) i årsbudsjett 2019 har Lyngen kommune hatt en reell nedgang i sine inntekter. Samtidig ble prisstigningen 1,8 % og lønnsveksten 3,6 % for 2019.

På utgiftssiden er det en nedgang i lønnsutgiftene på 1,13 %, noe som har sammenheng med redusert tjenestebehov og rammekutt. Samtidig viser oversikten at organisasjonen samlet sett har et overforbruk på driftsutgifter ift. budsjett på vel 3,4 mill. kroner.

Det at Lyngen kommune likevel har et mindreforbruk har sammenheng med at det er brukt av disposisjonsfondet og at man har hatt merinntekter på *Overføringer med krav til motytelse* – dette er sykepenge- og svangerskapsrefusjoner, moms kompensasjon og refusjon til ressurskrevende tjenester.

Finansutgiftene (renter og avdrag) har økt kraftig selv om det ikke ble foretatt låneopptak til årets investeringer. Renteutgiftene økte med nesten 35 % noe som har sammenheng med låneopptak i 2018 og renteoppgang gjennom 2019. Avdrag økte med vel 19 %. Samlet sett utgjorde netto finansutgifter ca. 34,22 mill. kroner i 2019.

Netto driftsresultat anses for å være den beste indikatoren på økonomisk balanse. For å ha en økonomisk balanse anbefales det å ha minimum 1,75 % positivt driftsresultat over flere år. Lyngen kommune har også vedtatt dette som måltall i økonomiske handlingsregler. Lyngen kommune hadde i 2019 netto driftsresultat på 3,051 mill. kroner, som utgjorde 0,91 % av driftsinntektene. Dette er under anbefalt resultat og kommunens egne handlingsregler.

Netto driftsresultat påvirkes av finansutgifter og bundne avsetninger. Finansutgiftene økte med totalt 6,7 mill. kroner fra 2018 til 2019. Selv om det ikke ble foretatt låneopptak i 2019, vil høy lånegjeld vedvare og redusere økonomiske handlingsrom og regnskapsresultat.

Netto avsetning til disposisjonsfond i driftsregnskapet var på 0,3 mill. Vedtatt avsetning var 10 mill., mens det var vedtatt å bruke 9,9 mill. i drift. I tillegg var det vedtatt bruk med kr 585.000 i investeringsregnskapet.

Avsetningen på 10 mill. ble finansiert med 6,8 mill. regnskapsmessig mindreforbruk fra 2018. Vedtatt bruk ble redusert med 5 mill. som følge av forskjøvet utgifter til 2020 og forventes rebudsjettert. Reelt sett var det derfor vedtatt bruk med ca. 15,5 mill. i 2019 til å finansiere ulike tiltak, mens reell avsetning var på ca. 3,2 mill. fra drift.

Regnskapet for 2019 er avgitt med et mindreforbruk på kr 9 283 116,34. Det positive resultatet skyldes i hovedsak merinntekter, redusert tjenestebehov, vakante stillinger og at driftstiltak ikke ble gjennomført. Dette blir beskrevet mer inngående på hvert rammeområde.

4.1 Økonomisk styring - avviksoversikt driftsregnskapet

Den økonomiske styringen uttrykkes gjennom avviksoversikten, som er differansen mellom vedtatt årsbudsjett inklusive budsjettjusteringer gjennom året og årsregnskapet. Negative avvik er overskridelser/mindreinntekter, mens positive avvik er besparelser/merinntekter.

Tabellen nedenfor viser budsjetttrammene og avviket for de ulike hovedområdene for 2019.

Rammer	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
1 POLITIKK OG LIVSSYN	8.528.000,00	8.364.592,59	163.407,41	1,92
2 STAB/STØTTE	24.448.000,00	24.010.824,30	437.175,70	1,79
3 OPPVEKST OG KULTUR	64.521.000,00	62.273.711,83	2.247.288,17	3,48
4 HELSE OG OMSORG	95.959.000,00	96.436.438,69	-477.438,69	-0,50
5 TEKNISK DRIFT	44.146.000,00	42.874.133,69	1.271.866,31	2,88
6 UTVIKLING	1.820.000,00	-1.918.333,66	3.738.333,66	205,40
Sum avvik driftsrammer	239.422.000,00	232.041.367,44	7.380.632,56	3,08
7 ANDRE UTGIFTER OG INNTEKTER	-29.846.000,00	-30.665.598,95	819.598,95	2,75
8 BUDSJETTSKJEMA 1A	-209.576.000,00	-210.658.884,83	1.082.884,83	0,52
	-239.422.000,00	-241.324.483,78	1.902.483,78	0,79
Årets regnskapsmessige mindreforbruk		9.283.116,34	-9.283.116,34	

Samlet har derfor alle rammeområdene hatt et mindreforbruk i 2019, dette gjennomgås på de ulike rammeområdene nedenfor.

4.1.1 Politikk og livssyn

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 1 POLITIKK OG LIVSSYN				
1100 PROSJEKTER POLITIKK	100.000,00	100.000,00	0,00	0,00
1110 POLITISK STYRING OG KONTROLLORGANER	3.614.000,00	3.615.497,84	-1.497,84	-0,04
<i>Kommunestyret</i>	926.000,00	1.014.578,00	-88.578,00	
<i>Ordfører</i>	1.270.000,00	1.255.254,00	14.746,00	
<i>Formannskapet</i>	282.000,00	233.025,00	48.975,00	
<i>Kommune- og stortingsvalg</i>	260.000,00	338.081,00	-78.081,00	
<i>Kontrollutvalg</i>	918.000,00	843.657,00	74.343,00	
<i>Råd for folkehelse</i>	65.000,00	47.711,00	17.289,00	
<i>AMU</i>	13.000,00	8.128,00	4.872,00	
1112 LEVEKÅRSUTVALGET	343.000,00	274.817,82	68.182,18	19,88
1113 NÆRINGSUTVALGET	75.000,00	66.666,93	8.333,07	11,11
1114 KLIMA- OG MILJØUTVALGET	60.000,00	0,00	60.000,00	100,00
1115 DEMOGRAFIUTVALG	0,00	10.000,00	-10.000,00	0,00
1208 KIRKE OG LIVSSYN	4.336.000,00	4.297.610,00	38.390,00	0,89
Sum ramme 1 Politikk og livssyn	8.528.000,00	8.364.592,59	163.407,41	1,92

Området samlet har et mindreforbruk på kr 163 407 i forhold til tildelt ramme.

Ansvar 1100 – prosjektmidler til Mental Helse Lyngen. Lyngen kommune har ikke mottatt sluttrapport.

Ansvar 1110 hadde samlet ikke et stort avvik, men de ulike tjenestene/utvalgene på ansvaret varierer mye:

Kommunestyret: Hadde merforbruk i godtgjørelser til folkevalgte som tapt arbeidsfortjeneste, bilgodtgjørelse og møtebespising. I tillegg ble det gitt et tilskudd det ikke var budsjettet med.

Ordfører: mindreforbruk i pensjon.

Formannskapet: mindreforbruk i godtgjøringer (tapt arbeidsfortjeneste) til utvalgsmedlemmene.

Kontrollutvalg: hadde mindreforbruk i godtgjøring til utvalgsmedlemmene og kursavgifter. I tillegg kom en ekstraintekt fra en kreditnota på ca. 15 000.

Kommune- og stortingsvalg: det er utfordrende å anslå hvilke utgifter Lyngen kommune får ved gjennomføring av valg. Og selv om man har tatt høyde for en kostnadsøkning siden stortingsvalget ble det et merforbruk. Dette knytter seg i hovedsak til overtid for egne ansatte, godtgjøring til folkevalgte og annonsering.

Levekårsutvalget hadde et mindreforbruk både i godtgjøringer til utvalgsmedlemmene og bruk av tilskuddspott.

Demografiutvalget fikk en faktura som skulle vært belastet 2018.

Ansvar 1208 hadde et mindreforbruk da tilskudd til tros- og livssynssamfunn for 2019 ble mindre enn budsjettet. Årsaken er at Lyngen kommune har investeringsutgifter til kirka, tilskuddet blir dermed lavere.

4.1.2 Administrative tjenester og felleskostnader

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 2 STAB/STØTTE				
1300 PROSJEKTER (rådmannen disponerer)	600.000,00	368.130,69	231.869,31	38,64
1310 ADMINISTRATIVE TJENESTER	14.075.000,00	13.754.246,82	320.753,18	2,28
1450 FELLESKOSTNADER	4.159.000,00	4.008.436,68	150.563,32	3,62
1451 IKT	5.699.000,00	5.936.204,65	-237.204,65	-4,16
1452 KOMMUNAL FIBER	-85.000,00	-56.194,54	-28.805,46	33,89
Sum ramme 2 Stab/støtte	24.448.000,00	24.010.824,30	437.175,70	1,79

Ramme 2 hadde samlet et mindrebruk på vel kr 437 000.

Prosjekter

I 2019 ble OU-prosess for ledere i Lyngen kommune gjennomført med ekstern finansiering.

Kostnader til utlysning av rådmannsstilling ble ved en feil ført her uten at det ble dekket ved bruk av disposisjonsfond slik vedtaket var (k-sak 67/19).

Flere digitaliseringsprosjekter ble igangsatt i 2019:

- konkurranse på nytt sak- og arkivsystem ble gjennomført og kontrakt inngått
- nye nettbrett til folkevalgte ble kjøpt inn
- man fikk tilskudd til og inngikk kontrakt med ekstern prosessleder for å starte et større digitaliseringsprosjekt som skal ende opp med en overordnet digitaliseringsstrategi
- man fikk prosjektmidler til digital veiledningstjeneste til innbyggerne

Administrative tjenester

Dette utgjør i hovedsak lønn til rådmannen og hans stab (20 ansatte/18,9 årsverk) dvs. halvparten av de som har arbeidssted på rådhuset. I 2019 ble ny stabsleder ansatt. Høsten 2018 fikk vi inn en kontorfaglærling som har sin læretid i staben. Mindreforbruket her skyldes i hovedsak at sykefraværet var noe høyt i 2019, og at man har dermed fått høyere sykepengerefusjoner en forventet.

Felleskostnader

Under ansvar 1450 dekkes felleskostnader for hele Lyngen kommune, bl.a. serviceavtaler, kontingenter, lisenser, forsikringer, porto og arkivtjenester i tillegg til frikjøp av hovedtillitsvalgte og hovedverneombud. Mindreforbruket på ansvar 1450 skyldes at forsikringskostnadene ble lavere enn antatt.

IKT

IKT hadde i 2019 et merforbruk på kr 237 000. Dette fordi vi har hatt en del problemer med sak- og arkivsystemet slik at det har vært behov for økning i vedlikehold av systemet. Det har også vært et større behov for kjøp av ekstern bistand knyttet til regionreformen som ga oss nytt kommunenummer, innføring av Office365 og vedlikehold av lokale servere.

Kommunal fiber

Ansvar 1452 gjelder drift og vedlikehold av kommunal fiber, samt utgifter til tilknytning av nye kunder. I 2019 er det et merforbruk som skyldes at inntekter fra fiberen ut til Koppangen ikke dekket kostnadene man har hatt på denne fiberstrekningen. Øvrige strekninger har generert inntekter iht. budsjett.

Måloppnåelse

Administrative tjenester utfører støttefunksjoner for den øvrige organisasjonen, og har bl.a. ansvaret for kommunens sektorovergripende internkontroll og IKT-infrastruktur. Det jobbes kontinuerlig med å finne mer effektive arbeidsmåter slik at man kan bruke ressursene på kontroll, oppfølging og nye ansvarsområder eller oppgaver.

Administrasjonen behandler også Husbanksaker som bostøtte, tilskudd og startlån. I 2019 ble det pga. økt behov tatt opp kr 18 mill. i startlån, og hele lånerammen ble brukt. Det ble gitt tilsagn på 13 lånesøknader, og tre tilskudd på totalt kr 220 000.

Digitalisering er et område som det jobbes med kontinuerlig ved å ta i bruk nye digitale verktøy som skal forenkle og effektivisere arbeidsprosesser. I 2019 hadde vi fokus på opplæring for å sikre at flest mulig av de nye verktøyene brukes. Siden vi har begrensede personalressurser og stadig får flere og flere nye digitale verktøy som skal ivaretas, ble mulighetene for IKT-samarbeid med andre kommuner undersøkt. Denne sonderinga førte dessverre ikke til noe konkret, men har gitt oss et grunnlag for å jobbe videre med dette.

Det er tatt i bruk nye fagsystem til helse og sosialtjenester, og man har startet en prosess for å effektivisere saksbehandling og innbyggertjenester her. Dette vil bli fullført ila 2020. Man har også oppgradert flere digitale løsninger. Videre er det tatt i bruk nytt skole- og barnehagesystem som forenkler kommunikasjon med foreldre, søknadsprosesser og saksbehandling. Digital sykemelding ble innført i 2019.

For å øke den digitale kompetansen i organisasjonen og hos befolkningen ble det tatt initiativ til to nye digitaliseringsprosjekt. Et for å øke digital kompetanse hos alle i egen organisasjon, med spesielt fokus på ledere, gevinstrealisering og overordnet digitaliseringsstrategi (finansiert av eksterne prosjektmidler), og et for å øke digital kompetanse hos våre innbyggere. Sistnevnte skal ende opp i et fast veiledningstilbud.

Det jobbes aktivt med å ivareta en god og sikker infrastruktur, samt skape en god kultur for høy informasjonssikkerhet. I 2019 ble Office365 implementert i store deler av organisasjonen. Dette er en skyløsning som forenkler en del arbeidsprosesser og brukes av hele organisasjonen, og spesielt i skolen. Flere ansatte fikk også da kommunale e-postadresser. IKT-avdelingen vil øke egen kompetanse på løsningene og bidra til at disse verktøyene kan brukes optimalt ute i organisasjonen. Ny helpdeskløsning ble tatt i bruk for å gi bedre support til egen organisasjon, og Kommune-Kari ble tatt i bruk på vår hjemmeside for bedre informasjonstilgang til våre innbyggere.

Lenangen skole og omsorgssenter fikk økt fiberhastighet for å bedre deres arbeidshverdag. IKT-avdeling bisto legekantoret i etablering av ny fellesløsning på spirometri (utstyr til sjekk av oksygenopptak).

Kommunekart er en ny innbyggerløsning hvor man også kan hente frem kommunal arealplan og reguleringsplaner. Vi har også tatt i bruk sentral felles kartdatabase (SFKB) som er et forvaltningssystem der kartdata fra kommunene blir direkte oppdatert i en sentral database hos Kartverket. Kartdatabasen gir alle brukere tilgang til ferske og kvalitetssikrede data.

Anskaffelse av nytt sak- og arkivsystem ble gjennomført og kontrakt skrevet med ny leverandør. Det er forventet at det nye systemet skal være klart til bruk høsten 2020, at arbeidshverdagen til mange forenkles og at vi får bedre innbyggertjenester med det nye systemet.

4.1.3 Oppvekst og kultur

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 3 OPPVEKST OG KULTUR				
2100 GRUNNSKOLEPROSJEKTER	216.000,00	464.447,42	-248.447,42	-115,02
2101 GRUNNSKOLEN - FELLES	6.265.000,00	6.193.717,59	71.282,41	1,14
2111 LYNGSDALEN OPPVEKSTSENTER	4.625.000,00	4.964.991,74	-339.991,74	-7,35
2115 LENANGEN BARNE-OG UNGDOMSSKOLE	7.745.000,00	7.527.198,49	217.801,51	2,81
2116 EIDEBAKKEN SKOLE	23.343.000,00	21.846.271,62	1.496.728,38	6,41
2117 VOKSENOPPLÆRINGA	2.834.000,00	2.438.537,32	395.462,68	13,95
2200 FØRSKOLEPROSJEKTER	10.000,00	10.086,94	-86,94	-0,87
2201 BARNEHAGER - FELLES	634.000,00	334.630,68	299.369,32	47,22
2211 KAVRINGEN BARNEHAGE	4.950.000,00	5.064.903,62	-114.903,62	-2,32
2212 KNØTTELIA BARNEHAGE	5.776.000,00	5.608.734,73	167.265,27	2,90
2215 LENANGEN BARNEHAGE	2.232.000,00	2.189.214,68	42.785,32	1,92
2310 KULTURSKOLEN	1.368.000,00	1.229.063,46	138.936,54	10,16
2400 KULTUR - PROSJEKTER	0,00	14.311,72	-14.311,72	0,00
2410 KULTURILBUD	3.315.000,00	3.160.087,25	154.912,75	4,67
2411 BIBLIOTEK	1.208.000,00	1.227.514,57	-19.514,57	-1,62
Sum ramme 3 Oppvekst og kultur	64.521.000,00	62.273.711,83	2.247.288,17	3,48

Ramme 3 har i sum et mindreforbruk på ca. kr 2,25 million kroner.

Skolene

Skolene drev i 2019 samlet med et mindreforbruk på 1,7 mill. I hovedsak skyldes dette mindreforbruk på Eidebakken skole og voksenopplæringa. Mindreforbruket på Eidebakken skole skyldes økte inntekter på gjesteelever på 1,4 mill. Lyngsdalen oppvekstsenters merforbruk skyldes manglende budsjett til lærling og lønnsutgifter ved sykefravær. For Lenangen skole skyldes mindreforbruket stenging av basseng og lavere fastlønn enn budsjettet. Voksenopplæring og flyktning tjenesten hadde et mindreforbruk på 0,4 mill grunnet lavere tjenestebehov enn budsjettet. Merforbruket på grunnskoleprosjekter skyldes videreutdanning lærere, der vi har fått 1,399 mill i tilskudd fra direktoratet og det forventes en egenandel på 0,3 mill. Deler av dette ses i sammenheng med grunnskolen felles, slik at totalt merforbruk på grunnskoleprosjekter er 177 000.

Skolene driver i dag nøkternt og godt.

Barnehagene

Området i sum har et mindreforbruk på 0,394 mill. Avvikene mellom budsjett og regnskap avspeiler variasjon i barnetall i barnehagen knyttet opp mot bemanning. Mindreforbruk innenfor barnehagen felles skyldes at refusjonskrav fra andre kommuner for barn folkeregistrert i Lyngen kommune ikke var kommet ved regnskapsavslutninga.

Barnehagene tilpasser seg barnetallet og driver nøkternt og godt.

Kultur og bibliotek

Området har i sum et mindreforbruk på 0,26 mill. I hovedsak er dette vakanser.

I tillegg til årlig ramme tildelt av kommunestyret mottok oppvekst og kultur følgende midler til prosjekter i 2019:

- 0,1 mill. Aktiv hele året
- 1,399 mill.: Videreutdanning lærere
- 0,727 mill.: Økt lærerinnsats
- 0,23 mill. LOS
- 0,7 mill. Samhandlingspilotene (i samarbeid med helse)
- 0,05 mill. Feide
- 0,105 mill. Videreutdanning barnehagelærere
- 0,135 mill. Andre tilskudd Utdanningsdirektoratet
- 0,5 mill. Program for folkehelse

Måloppnåelse

Grunnskolene:

Per 1. oktober 2019 hadde grunnskolene i Lyngen 270 elever fordelt på 3 offentlige skoler. Dette er en nedgang på 19 elever fra 2018. Skolene hadde totalt 48 lærere.

Lokale mål for grunnskolen i Lyngen i 2019:

1. *Skolemiljøet ved skolene i Lyngen skal preges av trygge rammer der barn, unge og voksne skal oppleve å være inkludert i et fellesskap de selv har mulighet til å påvirke og bygge.*
2. *Grunnskolen i Lyngen skal i samarbeid med hjemmet gi elevene et best mulig faglig og sosialt grunnlag til å begynne på og fullføre videregående opplæring*
3. *Grunnskolen i Lyngen skal arbeide systematisk med tidlig innsats og tilpasset opplæring.*
4. *Grunnskolen i Lyngen skal arbeide med å få flere elever opp på et høyere mestringsnivå i nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk, med særlig fokus på å heve elever fra mestringsnivå 1 (laveste nivå)*
5. *Grunnskolen i Lyngen skal skåre bedre (lavere) enn nasjonalt nivå på faktoren mobbing. Skolene i Lyngen skal håndheve nulltoleranse for mobbing.*
6. *Grunnskolepoengene i Lyngen skal ligge på minst nasjonalt nivå.*
7. *Grunnskolen i Lyngen skal arbeide for at elever med høyt mestringsnivå skal få tilpassa undervisning med større utfordring, slik at de kan utvikle seg til ett høyere nivå*

Oppvekstplan 6-16 er en overordnet plan for skolene i Lyngen. Her var satsingsområdet i 2019 inkluderende barnehage- og skolemiljø, og Lyngen kommune har i året 2019 deltatt i pulje 2 i Inkluderende barnehage og skolemiljø.

Lyngen kommune finansierte totalt 13 læreres videreutdanning vår 2019, og 4 læreres videreutdanning høst 2019, finansiert av statlige og kommunale midler og fond. Grunnskolene i Lyngen foretar årlig en kompetansekartlegging for å se på nåværende og kommende kompetansebehov.

Grunnskolene i Lyngen startet i 2019 med utarbeidelse av en digital strategi for oppvekstområdet. Arbeidet med forberedelse av fagfornyelsen sto sentralt i hele 2019.

Resultatene fra grunnskolene i Lyngen legges hvert år fram for kommunestyret i en egen sak, tilstandsrapport for grunnskolene i Lyngen, og vil derfor ikke bli lagt fram her.

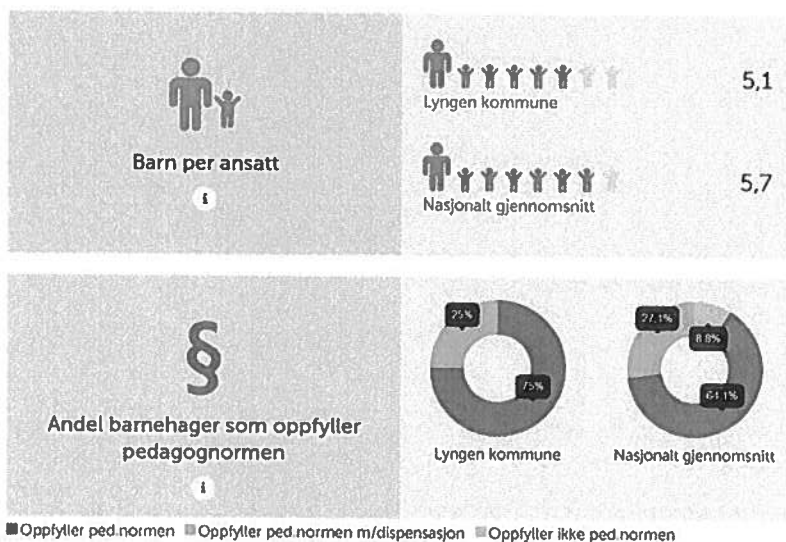
Barnehagene:

Alle barn som søkte barnehageplass i 2019 fikk plass på sitt 1. eller 2. valg. Per desember 2019 var det ledig kapasitet ved alle barnehagene i Lyngen kommune. Dette har sammenheng med nye godkjenninger foretatt i 2019 av Lyngsdalen oppvekstsenter avdeling barnehage og Lenangen barnehage.

Barnehagene hadde følgende satsingsområder i 2019, nedfelt i oppvekstplan 0-6 år: Inkluderende barnehage og skolemiljø.

Barnehagene har drevet barnehagebasert kompetanseutvikling innenfor satsingsområdet i 2019 gjennom deltagelse i pulje 2 i den statlig finansierte samlingsbaserte modellen for kompetanseutvikling samt støtte av utviklingsveiledere og kommunale og interkommunale nettverk.

Per 1. desember var 94 barn i barnehagene i Lyngen. Dette er nøyaktig samme antall som samme tid i 2018.



Rekruttering av barnehagelærere er fortsatt utfordrende, og kommunen og barnehagene jobber med å løse rekrutteringsutfordringene. I 2019 deltok 3 barnehagelærere på videreutdanning finansiert av utdanningsdirektoratet. 2 barnehagelærere deltok på styrerutdanning.

Resultater fra foreldreundersøkelsen viser at brukertilfredsheten er god innenfor de fleste områdene i barnehagen.

Foreldreundersøkelsen

	Lyngen kommune (2019)	Nasjonalt (2019)	Fylkesmannen i Troms og Finnmark (2019)
Ute- og innemiljø	4,2	4,1	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,4	4,5	4,5
Barnets trivsel	4,7	4,7	4,7
Informasjon	4,1	4,3	4,2
Barnets utvikling	4,6	4,6	4,6
Medvirkning	4,1	4,2	4,2
Henting og levering	4,3	4,4	4,3
Tilvenning og skolestart	4,5	4,5	4,4
Tilfredshet	4,5	4,5	4,5
Samisk bolk	-	4,1	4,1

Kultur:

Målsetting: Kommunen og lokalsamfunnet skal sammen tilrettelegge for positive opplevelser og verdier, slik at ungdom skal ønske å bosette seg her som voksen.

Kulturskolen ga per 1.oktober 2019 opplæring til 37 elever. På samme tid var 17 elever på venteliste. Tilbudet ble utvidet i løpet av oktober 2019, da det også startet opp kurs innenfor visuell kunst og dans. Elevtallet gikk opp, og førte til at kulturskolen ved utgangen av 2019 ga tilbud til 75 elever i grunnskolealder.

Kulturskolen deltok i 2019 på en rekke arrangement i samarbeid med det lokale kulturliv, blant annet flere minikonsertter på biblioteket, besøk i barnehager, oppdrag på møter og konferanser, UKM og egne arrangementer. Her fikk elever innenfor alle aktuelle uttrykk mulighet til å vise seg frem. Høsten 2019 startet kulturskolen også opp et prosjekt i samarbeid med ungdomstrinnet ved Eidebakken skole. Innenfor faget musikk fikk alle elever i 8, 9 og 10 klasse ulike oppgaver. Dette skulle ende i en forestilling i 2020.

Kulturskolen samarbeidet i 2019 tett med kulturskolene i Storfjord og Balsfjord, og gjennomførte interkommunale samlinger på leder- og medarbeidernivå. Speedadmin ble tatt i bruk som digitalt verktøy i kulturskolen i Lyngen i 2019. Mye godt arbeid er lagt ned her, noe som har forbedret kulturskolen sin kommunikasjon med elever og foresatte. Kulturskolen har nå en helt annen og bedre oversikt over elevmassen.

Kulturtilbud drev i 2019 ungdomsklubben på Lyngseidet og Aktiv Lyngen.

Ungdomsrådet drev utstrakt møteaktivitet, samt stod for arrangementene åpen dag i alpinbakken og påskeaktiviteter i parken for barn under PULS Lyngen, natturnering, generasjonskos på Lyngstunet og Lyden av Lyngsalpene.

Lag og foreninger mottok kulturmidler etter søknad, samt at grendelagene mottok aktivitetsstøtte. I tillegg tilbød Lyngen kommune gratis utlån av kommunens lokaler for lag og foreninger tilknyttet Lyngen kommune, som et stimulerings tiltak. Den kulturelle spaserstokken hadde flere konsertter på institusjonene og i lokalsamfunnet, og Lyngen kommune, i samarbeid med lag og foreninger, tok imot flere produksjoner fra Kultur i Troms.

Kulturavdelinga var også engasjert i prosjektene *Aktiv Lyngen*, *Forebygging og oppfølging av drop-out* og *Ungdom i arbeid*. I 2019 søkte Lyngen som pilotkommune om et interkommunalt samarbeid på området oppfølging av elever i videregående skole, og det er nå etablert et samarbeid mellom kommunene Kåfjord, Storfjord, Balsfjord og Skjervøy innenfor regjeringens program for folkehelse.

I 2019 fikk fem anlegg i kommunen spillemidler, to ordinære anlegg og tre nærmiljøanlegg. Totalsummen på tilskuddene var på 5,9 mill. kroner.

Alt i alt har barn og unge i Lyngen et godt utbygd tilbud, ikke minst på grunn av aktivitetsnivået til idrettsklubbene og lag og foreninger i kommunen.

Biblioteket:

Biblioteket har gjennomført de faste årlige arrangementene som trespråklig bokbussturné, Samefolkets dag, morsmåldagen, verdens bokdag, Ole Bok for 4 og 6-åringer, Paaskiviikoo bokbussturne for 5. trinn, nasjonal bibliotekdag, og «Les for svingende». I år leverte 24 barn lesekort i kampanjen «Les for svingende».

I 2019 var det 500 år siden den første trykte norske boken, og biblioteket har feiret bokåret ved ulike arrangement, blant annet høytlesing, skremt og skrøner på Gajajenka. Biblioteket har hatt besøk av en rekke forfattere i 2019, blant annet Ellen Thorsdalen, Morten Gjentoft, Hanne Kristin Rohde, Trude Marstein og Knut Jørgen Ødegaard. Biblioteket var medarrangør på lesevaken ved Lenangen skole for alle elevene i 7.klasse i Lyngen.

Statistikk for utlån av bøker var i 2019 på 8906 enheter.

Bibliotekene i Nord-Troms jobber ut ifra et felles års-hjul (med en del egne lokale arr.) Vi har lokaltilpasset aktivitetsplaner som fylles opp i løpet av året.

4.1.4 Helse og omsorg

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 4 HELSE OG OMSORG				
3100 HELSE, SOSIAL OG OMSORGSPROSJEKTER	255.000,00	429.626,61	-174.626,61	-68,48
3105 HELSE OG OMSORG ADM.	4.658.000,00	4.714.640,90	-56.640,90	-1,22
3106 HO - FELLESUTGIFTER TIL FORDELING	2.699.000,00	2.905.706,73	-206.706,73	-7,66
3310 SOSIALTJENESTEN	4.031.000,00	4.021.873,23	9.126,77	0,23
3311 BARNEVERNSTJENESTEN	4.895.000,00	5.362.877,12	-467.877,12	-9,56
3411 PRAKTISK BISTAND	2.747.000,00	2.550.538,88	196.461,12	7,15
3412 TILTAK ELDRE OG FUNKSJONSHEMMEDE	2.060.000,00	1.983.032,45	76.967,55	3,74
3414 HJEMMETJENESTEN YTRE LYNGEN	10.693.000,00	10.451.304,47	241.695,53	2,26
3450 LYNGSTUNET HELSE- OG OMSORGSS.	17.114.000,00	17.236.944,53	-122.944,53	-0,72
3451 LANGTIDSAVDELING LYNGSTUNET	15.306.000,00	14.725.962,39	580.037,61	3,79
3452 KORTTIDSAVD/KAD LYNGSTUNET	7.944.000,00	9.205.004,67	-1.261.004,67	-15,87
3453 HJEMMETJENESTEN INDRE LYNGEN	9.402.000,00	9.319.000,92	82.999,08	0,88
3454 RUS OG PSYKISK HELSE	2.835.000,00	2.727.287,78	107.712,22	3,80
3510 SOLHOV BO- OG AKTIVITETSSENTER	11.320.000,00	10.802.638,01	517.361,99	4,57
Sum ramme 4 Helse og omsorg	95.959.000,00	96.436.438,69	-477.438,69	-0,50

Ramme 4 hadde et merforbruk på vel kr 477 000. Merforbruket knytter seg i hovedsak til barnevernstiltak, reduserte overføringer fra staten og innleie av legevikar.

Prosjekter:

Det ble i 2019 søkt om tilskudd fra staten til følgende prosjekter – kommunen fikk tildelt:

- Rekruttering, kompetanse og innovasjon kr 498 000, hvorav kr 200 000 er tilskudd til innovasjon.
- Kommunepsykolog tilskudd kr 410 000.
- Dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens kr 154 540.
- Styrke av lavterskeltilbud helsestasjon for ungdom kr 420 000.
- Tilbud til barn og unge med behov for for langvarig/sammensatt oppfølging kr 700 000.
- Tilskudd til styring av kommunalt barnevern kr 378 014.
- Tilskudd til barnevernfaglig videreutdanning kr 100 000.

Totalt kr 2 660 554.

Tilskuddene gir oss muligheter for å utvikle tjenestene og å øke kompetansen til ansatte. Men det blir også brukt betydelig med tid for å søke om tilskudd, få prosjektene igangsatt og å føre regnskap og rapportere om bruk av midlene.

Praktisk bistand og tiltak eldre- og funksjonshemmede

Et positivt avvik på kr 196 000 som skyldes sykepengerefusjoner samt problemer med å rekruttere ansatte og vikarer som hjemmehjelp.

125 personer som mottok hjemmehjelp/praktisk bistand, 13 som mottok pårørendestøtte/omsorgslønn.

Hjemmetjenesten Ytre Lyngen

Har positivt avvik tiltross for at pleietyngden på beboerne i omsorgsboligene er økt og ikke samsvarer med bemanningen. Avviket skyldes i hovedsak vakante stillinger og mangel på vikarer.

Lyngstunet helse- og omsorgssenter

Lyngstunet har et merforbruk på grunn av at legetjenesten har et negativt avvik på kr 454 000 som skyldes innleie av legevikar.

De andre avdelinger, helsestasjon, fysioterapi, ergoterapi, jordmor og hovedkjøkken går i ballanse.

Dagtilbud for hjemmeboende mennesker med demens sykdom

Gir til tilbud 1 dag i uka i indre/ ytre Lyngen. Tilbudet samkjøres og omfatter 10 -12 personer. Selv om det kun er en dag i uka, er det et positivt tiltak både for den det gjelder og for pårørende. Tilbudet er lovpålagt fra 2020.

Hverdagsrehabilitering, friskliv og folkehelse

I 2019 var det 27 fullverdige deltakere i hverdagsrehabiliteringsforløp.

I sykkel-vm for seniorer deltok 21 personer der Lyngen kom på 41. plass av 194 lag. Det ble syklet tilsammen 2177 km. 23 personer deltok i *tirsdag- og torsdagstrim* på Lyngstunet, hvorav 12 personer var hjemmeboende. Sviktende oppmøte og deltakelse i Ytre Lyngen med 4 deltakere våren 2019.

Langtidsavdeling

Har et positivt avvik på kr 580 000 som i hovedsak skyldes vederlag og brukerbetaling. Det er økning i søknader på langtidsplasser, og vi har måttet benyttet korttidsplasser for å kunne gi kvalifisert helsehjelp. Vi har 24 langtidsplasser men det har i snitt vært 30 på vedtak om langtidsplass.

Høyt sykefravær, både egenmeldinger og sykemeldinger gjør at det i perioder må leies inn ansatte på overtid. Dette har ført til uforutsigbarhet og lite kontinuitet for alle ansatte. I tillegg er det utfordring med å få tak i fagfolk, både sykepleiere og ansatte med medisindelagasjon. -

Korttidsavdeling/KAD

Har negativt avvik med 1,2 mill kroner som skyldes reduksjon i inntekter fra Staten og refusjoner fra NAV. Avdelingen har i 2019 hatt flere brukere med vedtak om langtidsplass, der inntektene er registrert på Langtidsavd. Avdelingen har stort sett klart å ta i mot utskrivningsklare pas fra UNN. KAD-seng har vært jevnlig i bruk med 46 innleggelser i 2019. Ubesatte sykepleier- og helsefagarbeider stillinger synliggjøres i merforbruk på overtid.

Hjemmetjenesten i Indre

Går i ballanse med besparesler på lønn i faste stillinger som skyldes vakante stillinger, men reduksjon i refusjoner fra staten. Pleietyngden på beboerne i omsorgsboliger har økt og bemanningen samsvarer ikke alltid med pleiebehovet.

Uprøving av langturnus i helger for å ivareta kontinuiteten rundt brukeren har vært positivt.

Rus- og psykisk helse

Går i balanse. God forebygging og tett oppfølging reduserer behov for tjenester.

1 innleggelse i KAD-seng – Rus- og psykisk helse.

Natt-tjenesten i åpen omsorg ivaretar tilsyn og trygghetsalarmer til alle brukergrupper på natt.

Solhov bo- og aktivitetssenter

Mindreforbruk med kr 527 500 som i hovedsak skyldes økt budsjett og merinntekter på ressurskrevende tjenester. Merinntekter på kr 900 000 på ressurskrevende tjenester gjenspeiler at mange av beboerne har behov for mye ressurser.

Det jobbes godt innen pleie og omsorg med å gi gode forsvarlige tjenester og samtidig overholde budsjett.

Ansatte har gjennomgått og fullført læringsnettverkene *Gode pasient forløp* og *Legemiddelgjennomgang for eldre*.

Helsestasjon/ Jordmor

Det ble født 14 barn i 2019, hvorav 12 er fulgt opp av kommunal jordmor. Jordmor gjennomfører EPDS samtaler 6-8 uker etter fødsel.

Helsestasjonsprogrammet 0-5 år har et tilbud om 14 konsultasjoner fra 0-5 år, samt følger opp vaksinasjonsprogrammet. Dekningsstatistikken for barnevaksine i 2019 var god.

Skolehelsetjenesten følger opp barn fra 6-16 år i grunnskolen, og følger opp og gir tilbud om helsefremmende og forebyggende tiltak, helseundersøkelser og råd- og veiledning.

Helsestasjon for ungdom (HFU) er åpen hver onsdag der helseesykepleier/ jordmor og turnuslege er tilstede. I tillegg har psykologstudent har vært tilgjengelig.

Retningslinjer for *Barn som pårørende* er utarbeidet jmf. Helsepersonelloven § 10 og b.

Influensavaksinering er gitt fra helsestasjon og legekantoret. Kommunalt ansatte har fått tilbud om gratis vaksiner. Reisevaksinering jmf FHI sine anbefalinger.

Sosialtjenesten

Sosialtjenesten går i ballanse. Samlede utbetalinger av sosialhjelp økte sammenlignet med 2018. Forklaringen er i stor grad innstramminger i regelverket for statlige ytelser som blant annet arbeidsavklaringspenger og bostøtte.

73 personer mottok økonomisk sosialhjelp, noe som er stabilt i forhold til tidligere år. Andelen av barnefamilier som mottok sosialhjelp har økt noe, der en del av forklaringen er fokus på å forebygge barnefattigdom. Andelen unge som mottok sosialhjelp har gått ned. Et av de viktigste satsingsområdene til NAV er inkludering av utsatte grupper på arbeidsmarkedet, særlig unge under 30 år.

Partnerskapet mellom NAV og kommunen har bestemt at NAV-kantoret i Lyngen skal bestå så lenge kommunen ønsker det. Det er inngått kontrakt om leie av nye kontorlokaler.

Barneverntjenesten

Barneverntjenesten har negativt avvik på kr 468 000 der avviket i hovedsak dreier seg om *barnevernstiltak plassert av barnevernet*, der Lyngen kommune ved barneverntjenesten har overtatt omsorgen.

Barneverntjenesten mottok i 2019 totalt **38** meldinger. **11** barn mottok hjelpetiltak fra barneverntjenesten pr 31.12.19, 1 av disse var mellom 18 og 23 år. Alle barn hadde tiltaksplan.

Barneverntjenesten hadde pr 31.12.19. 5 barn under omsorg. 5 av disse var plassert i fosterhjem, og alle disse hadde fått sine lovpålagte tilsyn og oppfølging. Barneverntjenesten hadde tilsynsansvar for 11 barn, og 10 barn hadde bodd i fosterhjem mer enn 1 år.

Barneverntjenesten ivaretar akutt *barnevernvakt* fra 01.01.19. Barneverntjenesten tilgjengelig for publikum og samarbeidspartnere hele døgnet.

Det jobbes godt innen tjenester til barn og unge. God tverrfaglig tidlig innsats forebygger akutte hendelser.

Samarbeid med Lyngen frivilligsentral og Sentervennene i forhold til aktivitetstiltak på institusjonene samt utkjøring av middag til hjemmeboende. Den frivillige innsatsen er et nyttig bidrag innfor eldreomsorgen.

Samhandlingsreformen

Samhandlingsreformen gir innvirkning på våre tjenester. Pasientene skrives ut tidligere og videre oppfølging i kommunene krever personell med kompetanse, samt medisiner og annet medisinsk utstyr. I årene framover må en ta høyde for at utgiftene i forbindelse med reformen vil øke, og at kommunen må styrke hjemmebaserte tjenester for å kunne ivareta økende antall eldre og gi de eldre muligheter til ha aktive liv hele livet, jfr. *Kvalitätsreformen «Leve hele livet»*.

MÅLOPPNÅELSE 2019

Hverdagsrehabilitering og friskliv og folkehelse

27 fullverdige deltakere i hverdagsrehabiliteringsforløp.

I sykkel-vm for seniorer deltok 21 personer der Lyngen kom på 41. plass av 194 lag. Det ble syklet tilsammen 2177 km. 23 personer deltok i *tirsdag- og torsdagstrim* på Lyngstunet, hvorav 12 personer var hjemmeboende. Sviktende oppmøte og deltakelse i Ytre Lyngen med 4 deltakere våren 2019.

Rekruttering og kompetanseheving

I 2019 ble det gitt tilskudd til ansatte som tar utdanning som *helsefagarbeidere, videreutdanning innfor psykisk helse- og rusarbeid og demens og eldreomsorg*. Det ble også gitt tilskudd til *vernepleier/ sykepleierstudenter, ergoterapistudent* og utdanning i *veiledning, lederutdanning og annen videreutdanning/masterutdanning*.

Deltagelse i Læringsnettverkene *«Gode pasientforløp»* og *«Legemiddelsamstemming og legemiddelgjennomgang»*.

Deltagelse på faglige kurs som går via lyd/bilde eller streaming. Teknologien er blitt en god premiss leverandør for tilførsel av kunnskap.

Praksiselever fra Nordkjosbotn videregående skole i helse- og omsorg som et rekrutteringstiltak.

CDP – foreldreveiledningsprogram er gjennomført av helsestasjon, barnehage og barnevern som et kurstilbud til foreldre.

Akuttberedskap i barneverntjenesten fra 01.01.19.

Velferdsteknologi

Kjørt anbudsprosess for innkjøp av velferdsteknologi med Nord-Troms. Hepro ble vår leverandør og

planlegging/ innstallering av anleggene på institusjonene startet på høsten. Tidligere midlertidige avtale med Hepro gjorde at systemet for alarmmottak var kjent blant mange ansatte, og arbeidet med å implementere derfor blir mindre omfattende.

For å kunne si at en teknologi er implementert i tjenesten må den være en tjeneste på lik linje med andre tjenester. Teknologi blir vurdert allerede fra søknader kommer inn, og ansatte tenker på teknologi som et alternativ i hverdagen.

I hjemmetjenesten har vi 8 Evondos medisindispensere hos innbyggere. Gevinsten av det er svært mange sparte besøk fra hjemmetjenesten, de får riktig medisin til riktig tid på selvstendig vis, noe som oppleves bra for de det gjelder. Det frigir også mye tid for hjemmetjenesten til å gi andre tjenester enn medisinlevering.

Etterspørselen etter trygghetsalarmer har økt. **I overkant av 50 alarmer i drift.** Det er mulig å ha **sensorer i hjemmet** koblet opp via trygghetsalarmen. Til nå har vi prøvd med **dørkontakter og sengematter**. Det er potensiale for å utnytte sensorikk i større grad ute i hjemmene, f.eks prøve ut kjøleskapssensor som varsler hvis kjøleskapet ikke har vært åpnet på en viss tid, mv.

Vi har **4 mobile trygghetsalarmer ute**. Disse gir mulighet for å alarmere uansett hvor innbygger er. De har toveis tale, og en kan lokalisere hvor alarmen befinner seg. De kan kobles opp mot hjemmetjenesten, pårørende eller begge deler. I tillegg brukes utstyr for å varsle internt i hus hvis f.eks ytterdør åpnes på natt.

Det er også satt i gang med **videosamtaler** med innbyggere og deres behandlere på sykehus ved overgang til kommunen.

*På Lyngstunet benyttes **dørmagneter og sengesensorer** i tillegg til trykknapper for å påkalle hjelp. **4 Roommate** i drift der man kan gjøre tilsyn, varsler om fall og om noen med stor fallfare er på tur å stå opp fra sengen. Ansatte, spesielt de på natta, etterspør sensorer etter behov hos beboere. De ansatte får lettere tak i hverandre både innad og på tvers av avdelinger.*

*Ved Lenangen omsorgssenter er leiligheter utstyrt med trygghetsalarmer, slik at de som bor der har mulighet for å påkalle hjelp. De har **dørmagneter** som varsler vandring på natt, og **sengesensorer** ved fallfare.*

4.1.5 Teknisk drift

		Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme	5 TEKNISK DRIFT				
4400	BYGG OG ANLEGG, PROSJEKTER	1.550.000,00	1.735.019,54	-185.019,54	-11,94
4410	BYGG OG ANLEGG	34.955.000,00	34.861.520,38	93.479,62	0,27
4412	FORVALTNING TEKNISKE TJENESTER	3.668.000,00	3.501.239,82	166.760,18	4,55
4700	VA - PROSJEKTER	0,00	2.938,00	-2.938,00	0,00
4710	VANN OG AVLØP	-951.000,00	-1.359.834,70	-408.834,70	42,99
4720	MINDRE AVLØPSANLEGG - SELVKOST	0,00	-3.640,00	3.640,00	0,00
4810	FEIING OG BRANNBEREDSKAP	4.924.000,00	4.136.890,65	787.109,35	15,99
	Sum ramme 5 Teknisk drift	44.146.000,00	42.874.133,69	1.271.866,31	2,88

Ramme 5 hadde totalt et mindreforbruk på 1,2 mill. kroner. Mindreforbruket skriver seg fra ansvarene 4410, 4412, 4710 og 4810. Dette skyldes i hovedsak:

- Økte inntekter som følge av flere behandlede bygge- og delingsaker enn budsjettet.
- Besparte driftsutgifter og økte gebyrinntekter innen vann og avløp
- Reduksjon i kjøp av tjenester innen brann og redning.

Budsjettområdet dekker:

1. Ansvar 4410 bygg og anlegg
2. Ansvar 4412 forvaltning av tekniske tjenester
3. Ansvar 4710 vann og avløp
4. Ansvar 4810 brann og redning
5. Ansvar 4400 Bygg og Anlegg, prosjekter

Bygg og anlegg:

Dette ansvarsområdet sysselsetter 11 renholds-stillinger som utfører renhold av egen og innleid bygningsmasse, 7,3 vaktmester-/avdelingslederstillinger som forestår drift, vedlikehold og utvikling av funksjonsbygg og boliger samt kommunale veier.

Regnskapsresultatet for 2019 viser et mindre-forbruk på kr 93 479. Det er positivt at ansvarsområdet ender opp med et mindreforbruk, men ser en dette opp mot graden av gjennomføring av vedtatte og planlagte tiltak så gir dette grunn for en viss bekymring. Ofte kan en se at tiltakene ikke er gjennomført fullt ut, men kostnadene overstiger budsjetterte midler. Dette indikerer et faktisk merforbruk som gir konsekvenser for andre tiltak innenfor budsjettområdet.

Utfordringene er ofte å planlegge tiltak og budsjett-finansiering så presist at disse kan utføres i henhold til plan og innenfor fastsatt ramme. Dette innebærer at bemanningsplanleggingen utføres slik at uforutsett bruk av egne fagarbeidere unngås, og at det blir utarbeidet gode «sesongplaner» der den enkelte ansatte dedikeres til fastsatte oppgaver. Slik praksis krever at bemanningen er tilstrekkelig til å kunne avsette ressurser til gjennomføring, uten at ordinære driftsoppgaver blir nedprioritert som følge av dette.

Administrative oppgaver ifm. tilbudsinnhenting, avtaler og oppfølging av leverandører til innkjøp for tiltak som utføres i egen regi, men også av innleide entreprenører utføres av leder og avdelingsingeniør. Det oppleves som utfordrende å ivareta dette på en forsvarlig måte da en ofte er

avhengig av å gjennomføre slike anskaffelsesprosesser tidlig på året for å sikre at tiltaket blir utført innenfor barmarks-sesongen. Om en ser dette i sammenheng med at samme personer også skal ivareta inntil 30 investeringsprosjekter årlig, kan arbeidsmengden være for høy i forhold til gjennomføringskapasiteten.

Under budsjettplanleggingen og prioritering av anskaffelses- og vedlikeholdstiltak legges normalt prisoverslag og erfaringstall til grunn. Ved innhenting av tilbud viser det seg ofte at kostnadene overstiger budsjetttrammer, noe som medfører at tiltaket må prioriteres bort eller at dette går på bekostning av annet. Graden av gjennomføring av tiltak kan derfor sies å være lavere enn planlagt, noe som burde gjenspeiles i større regnskapsmessig mindreforbruk.

Da enheten drifter kostbare tekniske innretninger som er avgjørende for å sikre forsvarlig drift av bygg og anlegg, er de økonomiske konsekvensene ved driftsstans store. Uforutsette reparasjoner av tekniske anlegg på institusjoner, skoler, basseng og boliger utgjør hvert år store beløp. I tillegg gir bygningsmessig tilrettelegging for spesielle brukere og lovpålegg etter f.eks. branntilsyn ofte uforutsette kostnader, som må dekkes inn på kort varsel.

Store ekstraordinære tiltak dekkes som oftest inn ved bruk av disp. fond etter politisk vedtak. Skade-reparasjoner, ekstraordinært vedlikehold og tilrettelegging for over kr 900 000 ble allikevel dekket med omprioriteringer innenfor eksisterende budsjett. Dette ansees som nødvendig for å sikre forsvarlig drift, men går på bekostning av planlagte vedlikeholdstiltak, spesielt på boliger.

Gjennomførte tiltak:

Kommunestyrets budsjettvedtak for 2019 avsatte nye tiltak for netto kr 2,436 mill. Dette omfattet både anskaffelser, besparelser og økte inntekter. Noen tiltak er ikke fullførte, blant annet har dette sin årsak i forsinket ferdigstilling av Lenangen barnehage, ikke oppnådde parkeringsinntekter og at anskaffelsestiltak ikke lot seg gjennomføre innenfor fastsatte økonomisk ramme. Tiltakene anslås 70% gjennomførte, men kostnadene anslås å være over fastsatt ramme. Dette innebærer i praksis et merforbruk som ikke kan leses av regnskapet, men dekkes inn i form av nedprioritering av andre planlagte tiltak.

I budsjettplanleggingen ønsket vi å prioritere blant annet vedlikehold av kommunale boliger, og oppgradere disse til en innbydende og attraktiv standard. Det ble avsatt kr 1,2 mill til formålet. To boliger er totalrenovert og fremstår i topp stand ut fra gjeldende standard på oppføringstidspunktet. I tillegg er løpende vedlikehold og nødvendige reparasjoner utført i noen boliger for øvrig. Regnskapsmessig endte vedlikeholdstiltakene på boliger med et mindreforbruk, som gikk til delvis dekning av merforbruk innen vedlikehold av tekniske anlegg på andre enheter. Generelt fremstår boligene med betydelig vedlikeholdsetterslep, det anslås som nødvendig å foreta oppgradering og reparasjoner for kr 6-8 mill for å bringe boligene i tilfredsstillende stand.

Etter anskaffelse av egne maskiner i 2018 merkes effekten av i form av økt kapasitet til vedlikehold av kommunale veier. Regnskapsmessig ser en at kostnaden til drift av kommunale veier er økende, men dette må sees i sammenheng med at aktiviteten er økt betraktelig. Tiltakene som utføres med egne ansatte og eget materiell kan utføres til langt lavere kostnader pr meter. Da etterslepet her også er betydelig må det påregnes forholdsvis store kostnader for en periode, men dette forventes å avta i takt med at vedlikeholdsetterslepet blir tatt inn.

Forvaltning av tekniske fjenester

Dette ansvarsområdet sysselsatte 3,8 stillinger fordelt over 100 % byggesak, 100 % kart og oppmåling, 80 % sektorsjef og 80 % konsulent/merkantil. Regnskapsresultatet for 2019 viser et mindre-forbruk på kr 166 000 som i hovedsak skyldes høyere gebyrinntekter enn budsjettert.

Byggesak:

Det ble i 2019 behandlet rundt 66 byggesaker både til nærings-, fritids- og boligformål. Dette viser at den positive utviklingen fra 2018 fortsetter. Herunder kan nevnes at det ble gitt byggetillatelse til ca 9 nye boliger i tillegg til et leilighetsbygg med 4 boenheter. Det ble i tillegg til delegert saksbehandling lagt 9 dispensasjonssaker frem for politisk behandling.

Saksbehandlingstiden ligger godt innenfor lovpålagte frister, og er fremdeles nok av de raskeste i vår region. Utfordringen er fortsatt at en del av søknadene som sendes inn ikke er komplett, og det må derfor sendes mangelbrev. Det går en del tid på dette. Det arbeides med å få bedre informasjon og veiledning via våre hjemmesider. Digitalisering er også et verktøy for å få bedre kvalitet i både søknader samt saksbehandling. Det kommer mange spennende nye løsninger på byggesak som kan tas i bruk.

I forbindelse med at det har vært en del utskiftninger på byggesaksavdelingen, har det blitt en del saker som ikke har blitt fulgt opp. Opprydding av disse sakene er vi godt i gang med. Dette arbeidet er noe tidskrevende, men dette betaler seg ved at vi har kunnet avsluttet ganske mange byggesaker. De aller fleste i form av utstedelse av ferdigattest. Med dette har også matrikkelen blitt oppdatert og rettet for feil og mangler som har blitt avdekket.

Avdelingen opplever store utfordringer når det gjelder ulovlighetsoppfølging samt tilsyn. Dette er oppgaver som er svært ressurskrevende i tillegg til at det også krever juridisk kompetanse. Det har ikke vært ført tilsyn i 2019. Når det gjelder ulovlighetsoppfølging er det de sakene som har vært meldt inn som har blitt registrert og fulgt opp til en viss grad.

Deling:

Kart og oppmåling har gjennomført 31 oppmålingsforretninger, behandlet 5 dispensasjonssøknader og behandlet 26 søknader om fradeling delegert. Saksbehandler har i tillegg brukt betydelig med tid på løpende oppretting av matrikkel, slike oppgaver er svært krevende da det ofte jobbes med eldre saker og nødvendige opplysninger ikke lar seg fremskaffe på en lettvinnt måte. Saksbehandler bruker også tid på dialog med hjemmelshavere ifm. grunnnerverv til kommunale formål.

Teknisk drift/VVA

Ansvar 7410 sysselsetter 2,58 stillinger som ivaretar forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens vann og avløpsanlegg. Regnskapsresultatet for ansvarsområdet vann og avløp viser et mindreforbruk på kr 409 000.

Avdeling for VVA (vei, vann og avløp) hadde i 2019 ingen større utfordringer med vann og avløpsanleggene. Anleggene fungerer godt og vi har erfarne ansatt som er fleksible i den daglige driften. I august hadde Mattilsynet på inspeksjon og fikk pålegg om å utarbeide farekartegging og ROS analyse for vannverkene

Prosjektet for vurdering av fremtidig vannforsyning for hele strekningen Rottenvik til Furuflaten er ferdig, og anbefalingen er å benytte Kvalvikelva til forsyningskilde og Gjerdelva (eksisterende vannverk) til reservevann. Avdelingen jobber med detaljprosjektering av avløpsanlegg for Stigen og for Bekkstrand/ Lyngsdalsbukta og prosjektene forventes ferdig i 2020. Det er satt ned ny

inntakskum i Koppangen og det er boret og igangsatt brønnpumper for vann i Koppangen og Furufalten. Prøvepumping skal foregå et år.

Detaljprosjektering av ny vannledning fra Drabeng til Fastdalen (forlengelse av Elvejord vannverk) er utført og entreprenør er valgt.

Forskrift for mindre avløpsanlegg for Lyngen kommune er ferdig til å vedtas. I prosjektert forlengelse av vei og VA-anlegg for Solvollveien i Furufalten er det bare asfaltering som gjenstår. Utvidelse av Solbakken boligfelt med 3 tomter ble prosjekter og tilbud innhentet, men prosjektet ble skrinlagt med bakgrunn i for høy anleggskost. Oppgradering av trykkøkningsstasjonene på Mo og i Skomakerkrysset er ferdig. Det er bygd/ anlagt ny trykkøkningsstasjonen til Kråkeskogen byggefelt. For alle prosjektene har det vært gjennomført tilbudskonkurranse.

Lyngen kommunestyre bevilget 4 mill. Kr til oppgradering av kommunale veier i 2019, og her har avdelingen utarbeidet tilbudsgrunnlag, innhentet tilbud og entreprenørene er i gang. Lyngen kommunestyre bevilget også 1 mill. Kr til private veier. Teknisk drift utarbeidet kriterier og behandlet søknader fra private.

For veilysanlegg kom det pålegg fra TK om å registrere alle strøm og styreskap, dette planlegges utført i 2020.

Feiing og brannberedskap

Dette ansvarsområdet sysselsatte 36 personer i deltidsbrannvesen, hver i 0,58% stilling. I tillegg kjøpes tjenester fra Brannvesenet Nord til feiing, beredskap, forebyggende og brannsjef. Antall faktiske pipeløp som skal faktureres er kontrollert opp mot kommunens avgifts-register, det ble her avdekket et avvik som nå rettes opp.

Ansvarer endte opp med mindreforbruk på kr 750 000, dette skyldes i hovedsak besparelser i kjøp av tjenester som alarmsentral mv.

Se forøvrig årsberetning fra brannsjefen i Nord-Troms.

Oljevernberedskap

Lyngen kommune var med i et interkommunalt oljevernberedskap (IUA) der mannskap fra Tromsø brann og redning rykker ut med nødvendig utstyr for å bistå lokale mannskaper.

Prosjekter

Avdelingen håndterte 31 investeringsprosjekter i 2019 der 18 ble fullført. Resterende ble overført til 2020. Dette av praktiske årsaker, men også som følge av manglende gjennomføringskapasitet.

Måloppnåelse

Kvaliteten på tjenestene, god veiledning og rask saksbehandling er fortsatt fokus innen alle fagområder.

Anskaffelse og implementering av digitalt planregister er delvis gjennomført. Ytterligere anskaffelser og tilpasninger i prosjektet vil bli vurdert når nytt sak-arkivsystem er på plass. Eksterne brukere kan dra nytte av dette via kommunekart.com, der brukere selv kan hente ut opplysninger om planstatus, hensynssoner, naturfarer eiendomsgrenser mv. Dette reduserer behov for direkte henvendelser til saksbehandler samtidig som slik selvbetjening er tilgjengelig døgnet rundt.

Enheten leverer tjenester innenfor lovbestemt saksbehandlingstid, og har derfor ingen restanser.

Vann og avløpssektoren har kjøpt tjenester fra konsulenter til prosjektering av flere nye vann- og avløpsanlegg. Det er planlagt og vedtatt oppstart av flere store tiltak innenfor dette området i 2020.

For å sikre fremdrift og gjennomføring av prosjekter i tilknytning til utfartsparkering og toaletter er det inngått avtale med ekstern prosjektleder. Tiltakene er planlagt, finansiert og legges ut på anbud i mars-april 2020.

Klargjøring av areal til bolig og næring gjennom arealplanlegging og regulering er kommunens uttalte målsetning. For 2019 ble det ikke ferdigstilt noen nye boligtomter eller regulert områder til dette formålet. Områdeplanen for Lyngseidet ventes vedtatt i april 2020, noe som avsetter boligtomter på private områder i tilknytning til sentrum.

Avdelingen håndterte 31 investeringsprosjekter i 2019 der 18 ble fullført. Resterende ble overført til 2020. Dette av praktiske årsaker, men også som følge av manglende gjennomføringskapasitet.

Brann og redning gjennomførte planlagte øvelsesprogram for 2019. Lyngen kommune kjøpte tjenester til feeling og tilsyn fra brannsamarbeidet, dette ble utført som planlagt.

4.1.6 Utvikling

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 6 UTVIKLING				
4405 PLAN	3.087.000,00	2.011.232,73	1.075.767,27	34,85
4407 NÆRING	1.345.000,00	-1.168.837,31	2.513.837,31	186,90
4408 KOMMUNALE HAVNER OG KAIER	-2.612.000,00	-2.760.729,08	148.729,08	5,69
Sum ramme 6 Utvikling	1.820.000,00	-1.918.333,66	3.738.333,66	205,40

Ramme 6 hadde et mindreforbruk pga. følgende:

- kjøp av plantjenester
- ubrukte budsjettmidler
- merinntekter fra steinbruddet i Tyttebærvika
- mindreforbruk på kommunalt næringsfond

For 2019 hadde sektoren som består av utvikling, næring, plan, land- og skogbruk følgende hovedmål for forvaltning, drift og tjenesteproduksjon:

- Ferdigstille arealplan og endre eksisterende reguleringsplaner i samsvar med endret behov
- Være et godt og positivt mellomledd mellom regionale myndigheter og private aktører/virksomheter.
- Følge opp målsettingene og handlingsplanene innen strategisk regionale og lokal næringsplan og reiselivsplan.
- Levere gode tjenester mot interne og eksterne brukere gjennom god tverrfaglig samhandling

Planlegging

Ny politisk periode betyr også ny planstrategi. Arbeidet med dette dokumentet startet allerede våren 2019, hvor man blant annet ønsket samtale med sentrale interesseorganisasjoner (næringsforeningen, RFF, levekårsutvalget osv.) i en tidlig fase. Møter med interesseorganisasjoner, samt innhenting av statistisk data som viste viktige samfunnstrekk i Lyngen, var gjennomført i løpet av høsten 2019. Det ble også gjennomført en intern runde kommunale sektorer (teknisk, ikt, helse og oppvekst) for å avdekke nye planbehov. Førsteutkastet til planstrategien var ment å bli politisk behandlet i slutten av 2019, men ble utsatt fordi budsjettet måtte prioriteres.

Kommunekart er en digital innsynsløsning der publikum kan hente ut opplysninger om planformål, eiendomsgrenser og bebyggelse. Det jobbes med å utvikle kvaliteten på denne tjenesten slik at flest mulig opplysninger kan hentes ut av publikum med egen hjelp, dette krever innsats med redigering av digitale kart som skal integreres i den nye kartløsningen. Det jobbes fortsatt med å forbedre denne tjenesten, med blant annet en lett måte å slå opp bestemmelser for den aktuelle reguleringsplanen, eget kartlag for hensynssoner, samt legge inn nyere reguleringsplaner. En del av dette arbeidet ble gjennomført i 2019, men er enda ikke implementert i nettløsningen.

Det har vært jobbet med flere private planforslag i løpet av 2019, hvor planlegger har veiledet under prosessen. Man vil kunne regne med at det skal kunne gjøres vedtak på 2-3 private reguleringsplaner i løpet av 2020.

Av offentlige planer har man jobbet med regulering ut strekningen Lyngseidet-Stigen, hvor en del tid har blitt brukt for å utforske muligheten for en gondolbane, samt dypvannskai. Andre offentlige reguleringsplaner som det er brukt tid på i 2019 inkluderer Naustneset, Nord-Lenangen hamn (endring i eksisterende), Tyttebærvika (endring i eksisterende), Furuflaten (endring i eksisterende) og Områdeplan Lyngseide, hvor sistenemte har vært særs tidskrevende.

Det har vært brukt en del tid på forskjellige former for interkommunalt samarbeid i 2019, deriblant revidering av ROS analyse for Nordnesfjellet, forum for geodata for kommunene i Nord-Troms, samt interkommunalt plansamarbeid i Nord-Troms (forventes å kreve ytterligere innsats i 2020).

Det går ellers mye tid på behandling av dispensasjoner.

Næring

Det har vært en positiv utvikling innen flere næringer i Lyngen, både reiseliv, industri, landbruk og fiskeri. Den samlede omsetningen fra aksjeselskaper (AS) i Lyngen har passert 1 milliard. Da er omsetningen i landbruk holdt utenfor (enkeltmannsforetak, ENK).

Reiseliv er ikke en høymarginbransje og aktørene er sårbare for svingninger i markedet. Vi ser at antall gjester knyttet til nordlyssesongen øker, men gjestedøgn knyttet til skiturisme og sommerfiske, holdt seg stabilt i 2019.

Vi ser stor aktivitet i fiskerinæringen, fortrinnsvis tilknyttet Nord-Lenangen. Behovet for mer areal i fiskerihavna og kai plass øker, og Lyngen kommune i dialog med flere aktører som ser mulighet for vekst.

Industrien viser fin vekst hos de etablerte aktørene og det foreligger planer for ytterligere økning i aktiviteten. Tiltak for tilgjengelige vekstarealer fra Lyngen kommunes side vil være viktige bidrag til at disse målsettingene nås. Omsetningsmessig og i form av antall årsverk er industrien vår største bransje i dag.

I 2018 ble det utarbeidet regional strategisk næringsplan med Tromsø-regionen, samt strategisk
Lyngen kommune

reiselivsplan for Lyngen. Denne har vært fulgt opp gjennom møter og samarbeide på flere områder i 2019. Det er etablert samarbeide med Halti næringshage og herunder Sivas ordning for stimulering til vekst i næringslivet. Gjennom ordningen har Halti næringshage dedikert en ressurs oppfølging av bedrifter til Lyngen og Storfjord, gis det bistand med større ressursbruk enn hva som har vært tilgjengeliggjort tidligere.

Kommunalt næringsfond

Det ble avsatt 1 mill. til kommunalt næringsfond i budsjettet for 2019. Av dette ble kr 732 000 brukt og kr 268 000 inngått derfor i regnskapsmessig mindreforbruk for 2019. Kommunestyret kan avsette dette til kommunalt næringsfond i forbindelse med vedtak om årsregnskapet.

Statlig næringsfond

Lyngen kommune mottok kr 100 000 fra fylkeskommunen til næringsfond i 2019. Samtidig ble det utbetalt kr 258 750, dvs. et merforbruk på kr 158 750. Dette bør dekkes inn ved bruk av statlig næringsfond i forbindelse med vedtak om åregnskapet.

Jordbruk

I 2019 er det fordelt kr. 16 832 155 i produksjonstilskudd og kr. 2 460 377 i tilskudd til ferie og avløsning på til sammen 43 søkere.

Det er også fordelt kr. 496 790 i tilskudd til regionalt miljøprogram på til sammen 25 søkere. De 3 sankelagene i kommunen har til sammen fått kr. 98 690 i tilskudd til organisert beitebruk.

I 2019 fordeler aktive bruk i kommunen seg på følgende produksjoner:

- 8 melkebruk
- 3 kjøttprodusent med storfe
- 4 geitebruk
- 23 sauebruk
- 2 hestestaller
- 3 grovforprodusenter

I budsjettet for 2019 vedtok Lyngen kommunestyre å sette av 200 000 kroner til vedlikehold av eksisterende utmarksgjerder. Behandling av søknader og utbetaling av tilskudd ble delegert til rådmannen. Tilskuddet ble avgrenset til at sankelagene i kommunen kunne søke. Dette for å få helhetlige søknader fra de som kjenner gjerdestandarden i kommunen best. Søknadsfrist ble satt til 20.10.2019. Hele budsjettrammen ble fordelt mot slutten av året.

Skogbruk

Dispensasjonsbehandlinger fra lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Rundt 21 søknader. 13 dispensasjoner er delegert, 8 er behandlet etter § 6 (formannskap). Primært søknader om bruk av snøscooter til transport av utstyr til hytte, vedkjøring og helikopterlandinger i utmark.

Skadefellingslaget: Det ble gitt av Fylkesmannen en skadefelling på jerv i 2019 i Storfjord kommune/Kittedalen (8 –14 august). Lønnsutgiftene for skadefellingene var totalt på Kr. 61.500. Dette ble refundert av Fylkesmannen i Troms etter rapportskrivning og regnskaps sammendrag for oppdraget. Det var behov for tileggsjegere fra Storfjord under jakta. Storfjord kommune betalte lønnsutgifter for disse jegerne, men fikk lønnsutgiftene refundert fra Fylkesmannen.

Tilskudd til ungskogpleie: Det ble ikke registrert ungskogpleie i Lyngen kommune i 2019.

Skogsbilveger: Det har vært to traktorveger, vkl 7 på høring hvorav en fikk godkjent byggevedtak i 2019. Lengde på anlegget er ca. 4700 meter. Det ble ikke fattet godkjent byggevedtak på andre vegen ettersom traseen ligger i skredområde ovenfor bebyggelse. I 2019 ble ett veganlegg ferdigstilt og godkjent. Vegprosjektet fikk tildelt kr 175.000 kroner i tilskott. Ett bygge vedtak varer i tre år. Skogeier er pliktig å melde ifra til kommunen når arbeidet med vegen er ferdig, men her må som oftest skogbrukssjefen selv følge opp tidsfristene på bygge vedtakene, spesielt for de vegene som bygges uten tilskudd.

Diverse: Lyngen kommune inngikk en avtale med Ishavskysten friluftsråd. Friluftsrådet står ansvarlig for søknader av tilskudd til diverse prosjekter på Årøyholmen. Friluftsrådet har også utarbeidet en forvaltningsplan for Årøyholmen som er godkjent og vedtatt.

Diverse rapporter og statistikk til Fylkesmannen, miljødirektoratet, andre kommuner, Troms skogselskap, fagdager og kurs mm.

Lyngeløftet

I 2019 har hovedfokus vært områdeplanen for Lyngseidet sentrum. Som en del av ny områdeplan er Strandveien viet spesiell oppmerksomhet. Det er nå utarbeidet planer for oppgradering av Strandveien. Dette arbeidet er gjort i nært samarbeid med Statens vegvesen (SVV) og Troms fylkeskommune. Det har vært mange møter med SVV og det foreligger faglige uttalelser. Blant annet er det i samarbeid med sektormyndigheter planlagt; miljøgate i den sentrale delen av sentrum, (30 km sone), plassering av busslommer, fortau, belysning, avkjørsler og parkering. Noen grunneiere er avhengig av utbedringer for å gjennomføre planlagte tiltak. I prosessen er det forsøkt å få til et spleiselag med veieier og oppstart av prosjektet. Troms fylkeskommune stiller seg positiv til planene, men det er mange prosjekt som «står i kø» i Troms. Det er orientert politikerne om at Troms fylkeskommune har anmodet at prosjektet fremmes i regionrådet for å få prioritet i regional transportplan.

Fjordpromenade/allmenninger og pirkai

Delprosjektet har ikke hatt fokus i 2019 da man avventer endelig behandling av områdeplan for sentrum

Lyngenskilt

Det ble i 2019 gjennomført en konkurranse på utarbeidelse av endelige skisser og utforming av skiltene og ytelsesbeskrivelse til Lyngenskiiltene. Leverandør ble valgt, og det forventes av delprosjektet skal gjennomføres i 2020.

Måloppnåelse

Kvaliteten på tjenestene, god veiledning og rask saksbehandling har vært fokus innen alle fagområder på dette rammeområdet. Det jobbes med anskaffelse og implementering av digitalt planregister, utfordringen ligger i godt kartgrunnlag slik at innbyggerne på sikt skal kunne skaffe ønskede opplysninger via kommunalt kart-innsynsløsning. Enheten leverer tjenester innenfor lovbestemt saksbehandlingstid, og har derfor ingen restanser.

Prosjektet utfartsparkering og toaletter hadde sistehalvår i 2019 innhentet en prosjektkoordinator for å sikre framdrift i prosjektet. Det ble i løpet av høsten søkt om eksterne prosjektmidler fra Troms fylkeskommune. Man fikk de prosjektmidlene det ble søkt om, og den totale prosjektpotten ble derfor nesten doblet. Man er nå ferdig med planlegging av prosjektet og man blir i løpet av våren 2020 klar til å legge etablering av prioriterte lokaliteter ut på anbud.

I 2019 ble det utbetalt 8 tilskudd til boligbygging på tilsammen 1,6 mill. kroner. Dette gjaldt søknader både fra 2018 og 2019. I tillegg til at dette blir innbyggere i Lyngen kommune over tid, ser vi at det benyttes lokale leverandører på mange områder, noe som er positivt for lokalt næringsliv.

4.1.7 Andre utgifter og inntekter

Rammeområdet omfatter i hovedsak avsetning til sentrale og lokale lønnsoppgjør, budsjettreserve og premieavvik på pensjonskostnader, kjøp og salg av konsesjonskraft og motpost for avskrivninger som er belastet på ramme 1-5.

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 7 ANDRE UTGIFTER OG INNTEKTER				
8000 PREMIEAVVIK, LØNNSRESERVE, MV.	-7.774.000,00	-8.592.069,95	818.069,95	10,52
8900 AVSKRIVNINGER (MOTPOST)	-22.072.000,00	-22.073.529,00	1.529,00	0,01
Sum ramme 7 Andre utg. og inntekter	-29.846.000,00	-30.665.598,95	819.598,95	2,75

Positivt budsjettavvik skyldes i ubrukt lønnsreserve med ca. 1 mill., samt avviket på pensjonskostnadene (se nedenfor).

Pensjonskostnader

Tabellen nedenfor viser avvikene på de ulike rammeområdenes pensjonskostnader og inngår i budsjettavvikene på disse:

	Buds(end) 2019	Regnskap 2019	Avvik i tusen kr
1 POLITIKK OG LIVSSYN	157	152	5
2 STAB/STØTTE	2.328	2.280	48
3 OPPVEKST OG KULTUR	8.174	7.949	225
4 HELSE OG OMSORG	15.414	15.493	- 79
5 TEKNISK DRIFT	2.588	2.284	304
6 UTVIKLING	450	406	44
7 ANDRE UTGIFTER OG INNTEKTER	- 8.610	- 8.428	- 182
Sum pensjonskostnader	20.501	20.136	365

Pensjonskostnadene i 2019 ble kr 365.000 lavere enn budsjettet totalt sett for hele kommunen. Avviket på ramme 7 skyldes noe høyere overføring til ramme 1-5 enn avsatt til fordeling i prognosene fra KLP.

Salg av konsesjonskraft

Inntektene for salg av konsesjonskraft fra Rottenvik kraftverk var noe lavere enn i 2018. Etter fradrag for utgifter til uttak, var netto inntekter til kommunen kr 185.500, som var ihht. revidert budsjett, men ca. kr 25.000 lavere enn i 2018.

4.1.8 Budsjettskjema 1A

Rammeområde 7 er i hovedsak det samme som det obligatoriske budsjett- og regnskapsskjema 1A, med unntak av noen avsetninger og bruk av ubundne og bundne fond som bokføres under de ulike sektorene. Regnskap 2019 avlegges etter gammel kommunelov og økonomiske oversikter, men 2019 er siste året denne oversikten brukes.

	Årsbudsjett 2019	Regnskap 2019	Avvik i kroner	Avvik i %
Ramme 8 BUDSJETTSKJEMA 1A				
8001 EIENDOMSSKATTEKONTOR	-6.900.000,00	-6.944.414,81	44.414,81	0,64
9000 FRIE INNTEKTER, RENTER, AVDRAG, AVSETN.	-202.676.000,00	-203.714.470,02	1.038.470,02	0,51
Sum ramme 8 Budsjettskjema 1A	-209.576.000,00	-210.658.884,83	1.082.884,83	0,52

Årets regnskapsmessige overskudd på kr 9.283.116,34 fremkommer ikke i avviksoversikten ovenfor.

Hovedårsaken til positivt budsjettavvik på ramme 8 er høyere skatteinngang på landsbasis enn prognosene fra staten.

Eiendomsskatt

Årets netto inntekter på eiendomsskatt ble ca. 44.000 høyere enn budsjettet.

Skatt og rammetilskudd

Systemet med inntektsutjevning innebærer at utviklingen i egne skatteinntekter vil ha liten betydning i skattesvake kommuner, dvs. kommuner med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet. For Lyngen kommunene er det utviklingen i samlet skatteinngang for landets kommuner som har mest betydning. Lyngen hadde i 2019 en skatteinngang på 71,7 % av landsgjennomsnittet.

På grunn av den store omfordelingsmekanismen vil en kommune med skatteinngang på under 90 % av landsgjennomsnittet kun få beholde 5 % av en økning i egne skatteinntekter, alt annet likt. Tilsvarende gjelder ved en reduksjon i egne skatteinntekter (*kilde: Fylkesmannen i Troms, februar 2016*). Dette medfører at endringer i kommunens egne skatteinntekter får liten virkning pga. omfordelingsvirkningen i inntektsutjevningen i inntektssystemet.

Statsbudsjettet for 2019 forutsatte en skattevekst fra 2018 på 0,4 %. I revidert nasjonalbudsjett i mai 2019 ble skatteanslaget oppjustert til 1,2 % og i forslag til statsbudsjett 2019 ble dette ytterligere oppjustert til 3,8 %. Akkumulert skatteinngang for alle landets kommuner for 2019 ble en vekst på 4,7 % fra 2018.

Det viser at det er umulig å si noe sikkert om skatteinngangen før ved årets utgang. Nasjonale prognoser må danne utgangspunktet for løpende rapportering, men også disse er usikre.

Skatteinngangen i Lyngen kommune økte med 2,4 % i 2019 fra 2018. Pga. høy skattevekst på landsbasis endte de frie inntektene (skatt og rammetilskudd) for Lyngen kommune 1,8 mill. over vedtatt budsjett.

Gjennomsnittlige merinntekter på de frie inntektene har i perioden 2016-2019 vært på ca. 2 mill. pr. år. Rådmannen har ikke tilrådet å øke budsjettet ved regnskapsrapporteringene selv om prognosene gjennom året har tydet på at det har kunnet bli positive avvik. Fra siste tertialrapportering i september til årets kjente resultat er det ca. 4 måneder (januar). Det er derfor stor usikkerhet hva årsresultatet blir da bl.a. november er en stor skattemåned.

Integreringstilskudd

Det er mottatt 3,7 mill. i integreringstilskudd for mottak av flyktninger i 2019 i hht. vedtatt budsjett.

Renter og avdrag

Høyere rentekostnader enn budsjettet på ca. 0,5 mill. ble oppveid av nesten like høye renteinntekter. Netto renter ble ca. 63.000 i negativt avvik. Betalte avdrag var ca. 0,6 mill. over budsjett.

Kompensasjonstilskudd

Mottatte kompensasjonstilskudd for investeringer i skole og omsorg utgjorde 1,5 mill. i 2019, noe som var i hht. justert budsjett.

Disposisjonsfond

Med begrepet disposisjonsfond menes den delen av egenkapitalen som er bygd opp av ubrukte inntekter fra driftsregnskapet og som ikke er reservert for særskilte formål etter lov, forskrift eller avtale. Disposisjonsfondet vil omfatte alle oppsparte frie driftsinntekter, inkludert oppsparte frie driftsinntekter som kommunestyret har reservert for bestemte formål. Det er kun kommunestyret selv som kan vedta bruk av og avsetning til disposisjonsfondet.

Ordinært disposisjonsfond

Det er vedtatt avsetning med kr 10 019 000 og bruk med kr 6 227 000 i 2019. Netto avsetning er altså ca. 3,8 mill. i 2019.

6,789 mill. av avsetningen ble finansiert av regnskapsmessig mindreforbrukt fra 2018. Hvis en ser bort fra denne avsetningen, så er disposisjonsfondet svekket med ca. 3 mill.

Ca. 5 mill. som ble tilbakeført til det ordinære disposisjonsfondet etter vedtak i kommunestyret i desember 2019 er bundet opp til tilsagn om boligtilskudd (4,1 mill.), tilskudd til ikke-kommunale veier (0,535 mill.) og utbedring av Lenangen svømmehall (0,435 mill.). Under forutsetning av at disse midlene skal rebudsjetteres i 2020, så er disposisjonsfondet reelt sett svekket med 8 mill. i 2019.

Se også kommentarene under kap. 4.6 Balanseregnskapet.

Havbruksfondsmidler

Mottatte midler i 2017 og 2018 fra statlig havbruksfond med i alt kr 3,969 mill. ble av kommunestyret vedtatt brukt i 2019. Dette kommer i tillegg til bruk av ordinært disposisjonsfond. Dvs. at en har brukt ca. 4,5 mill. av disposisjonsfond til å saldere driftsbudsjettet i 2019.

Lyngen kommune mottok i 2019 kr 300 000 i havbruksfondsmidler, som ble vedtatt avsatt til ordinært disposisjonsfond.

Tapsfond

Kommunestyret vedtok i sak 86/19 å bruke kr 300 000 av tapsfondet til forventede tap på kommunale fordringer. Etter en gjennomgang av fordringsmassen, ble det postert ca. 120.000 som tap i 2019. Dvs. at ca. 188 000 ikke ble brukt i forhold til kommunestyrets vedtak og fremstår i regnskapet som et merforbruk på ramme 8.

Øvrig avsetning til og bruk av disposisjonsfond er i hht. kommunestyrets vedtatte budsjett.

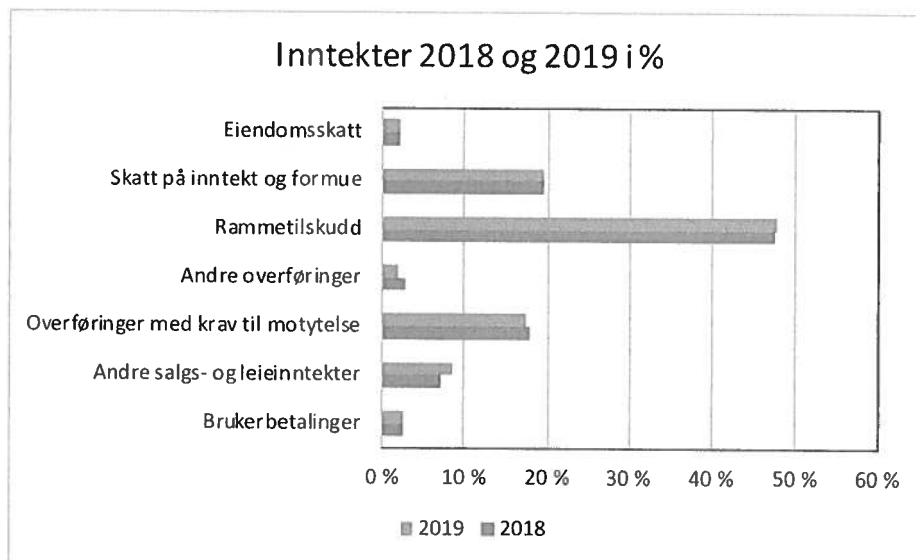
Oversikt over midlene i disposisjonsfondet er tatt inn i kap. 4.6 Balanseregnskapet.

4.2 Økonomiske nøkkeltall drift

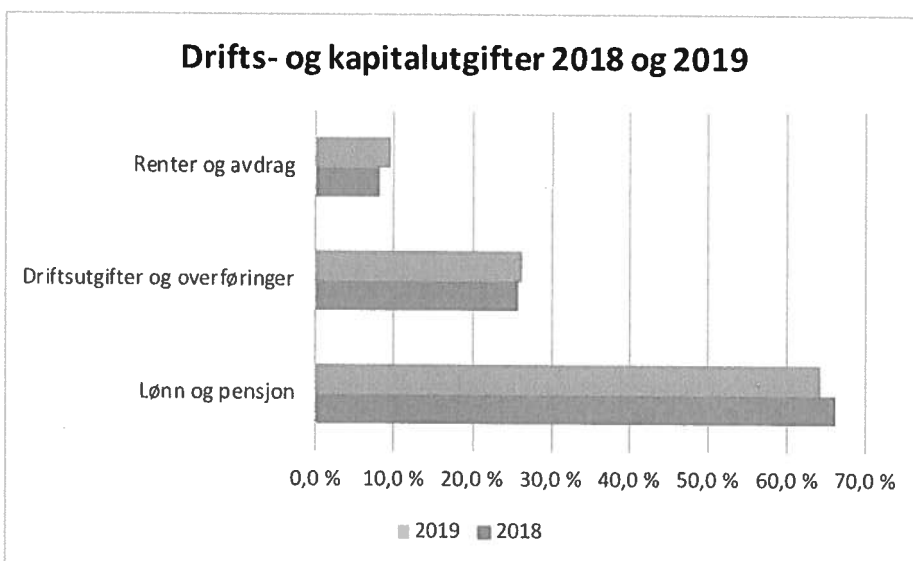
Følgende oppsett er basert på tall fra økonomisk oversikt i kapittel 4.

Fordeling inntekter og utgifter

Diagrammene nedenfor viser samlet fordeling av henholdsvis inntektssiden og utgiftssiden i regnskapet for 2019 sammenlignet med 2018.



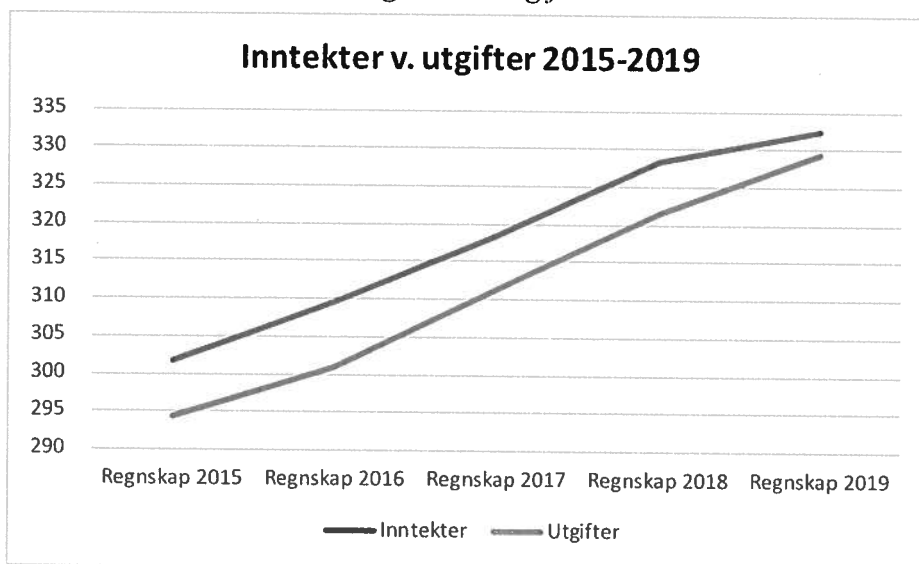
- Skatt og rammetilskudd utgjør 67 % av kommunens inntekter. Av dette utgjør rammetilskuddet 47 % (159 mill.) og skatt på inntekt og formue 20 % (65 mill.). Fra 2017 til 2018 var nominell vekst på 1,61 % i de frie inntektene. Kommunal deflator var 3,0 %, dvs. at kommunens inntekter hadde en realnedgang i frie inntekter på 1,4 %.
- Overføringer med krav til motytelse utgjør 17 % av kommunens inntekter og består av øremerkede tilskudd, sykelønnsrefusjon og mva-kompensasjon.
- Salgs- og leieinntekter (husleie, kommunale eiendomsgebyrer, havneavgifter) utgjør 9 %.
- Brukerbetalinger, eiendomsskatt og andre overføringer utgjør 2-3 % hver.



Tabellen ovenfor viser fordelingen av utgiftene inklusiv kapitalutgifter i 2018 og 2019.

- Lønn og pensjon utgjorde 63 % av driftsutgiftene i 2019, en nedgang fra 2018 (65 %).
- Øvrige driftsutgifter og overføringer er på samme nivå – 26 %. Overføringer er tilskudd og overføringer til andre kommuner, fylkeskommuner eller private som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om produksjon av konkrete tjenester som inngår i kommunalt ansvar (jf. KOSTRA-veileder). Private er f.eks. tilskudd til Lyngen kirkelige fellesråd, Lyngsalpan Vekst AS, lokale lag og foreninger som får tildelt kulturmidler o.l. samt tilskudd fra kommunalt næringsfond. Det henvises forøvrig til årsregnskapet som er vedlagt for mer detaljerte opplysninger om driftsutgifter og overføringer.
- Netto renter og avdrag har økt med 1,5 prosentpoeng fra 2018 til 9,5 %.

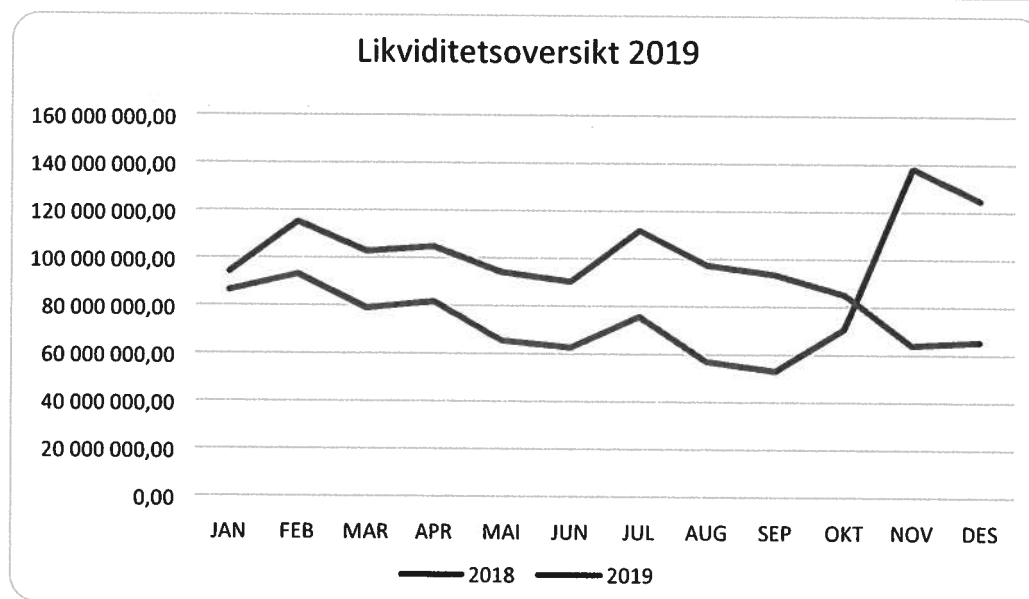
Utvikling i inntekter sammenlignet med utgifter



I løpet av siste 5 år har utgiftene steget mer enn inntektene. Inntektene har økt med 10 %, mens utgiftene har økt med 12 %. Dette gjør at det økonomiske handlingsrommet blir stadig mindre og er en trend som bør snu snarest mulig. En slik utvikling vil medføre at en må bruke en større andel av disposisjonsfond for å saldere budsjett og regnskap. Det kan også være et uttrykk for manglende evne eller vilje til prioritering og omstilling.

Likviditet

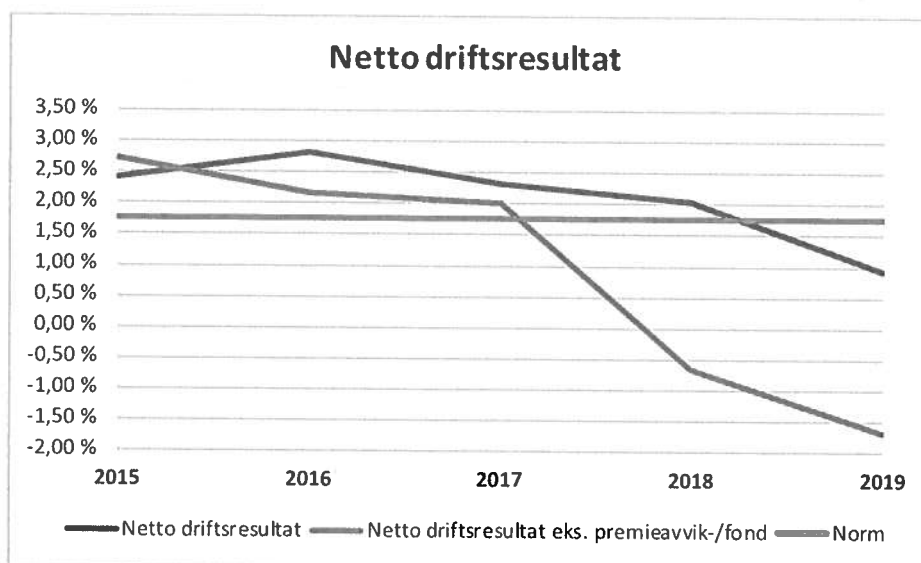
Lyngen kommune hadde i 2019 fortsatt en god likviditetshistorikk, og har ikke vært avhengig av kassakredittlån hos egen bank. Årsaken til den gode likviditeten er ubrukte lånemidler til mange investeringsprosjekt fra tidligere år. I 2019 fulgte likviditeten noenlunde samme trend som fjoråret, men gikk noe ned på slutten av året da det ikke ble foretatt låneopptak.



Netto driftsresultat

Den viktigste indikatoren på økonomisk balanse i kommunesektoren er netto driftsresultat, som blant annet skal dekke avsetninger inkl. inndekning av tidligere års underskudd og egenkapital ved investeringer. For å kunne oppnå målet om økonomisk balanse er kommunaldepartementets anbefaling for netto driftsresultat over tid 1,75 % av driftsinntektene.

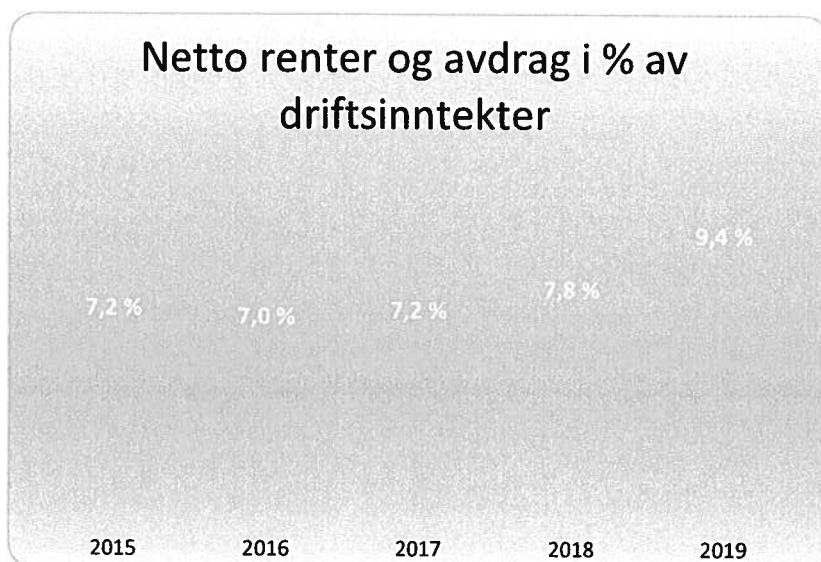
Grafen nedenfor viser netto driftsresultat satt opp mot normverdien for 1,75 % for årene 2015-2019. Korrigering mot premieavvik og premiefond er tatt med fordi det påvirker driftsresultatet i stor grad gjennom ved pensjonskostnadene påvirkes av dette. Dette vises spesielt i 2018 og 2019 hvor premieavvik og premiefond gir en reduksjon i driftsutgiftene i underkant av 9 mill. pr. pr.



Etter relativt gode driftsresultater i 2015-2017, har det vært nedgang i 2018 og 2019. Dette har sammenheng med at driftsutgiftene har steget mer enn inntektene, jfr. kommentarene om inntekter v. utgifter foran.

Netto renter og avdrag i prosent av driftsinntekter

Tabellen nedenfor viser utviklingen i totale netto renter og avdrag i forhold til brutto driftsinntekter for Lyngen kommune de siste fem år. Andelen netto renter og avdrag i forhold til driftsinntektene er fortsatt høy som følge av flere store utbygginger i kommunen.



Renter og avdrag utgjør en stadig større andel av driftsinntektene. Renteutgiftene har i løpet av de siste 5 årene steget med ca. 5 mill. og avdragene med 6,7 mill.

Fortsatt betaler Lyngen kommune nesten bare minsteavdrag lånene, noe som bidrag til å forlenge lånetiden i tillegg til økte rentekostnader. Selv om en har tatt høyde for å øke avdragene noe i økonomiplanen for 2020-2023, så vil renter og avdrag være en stor kostnad enn ønskelig i mange år. Den økonomiske utviklingen vil i stor grad være avhengig av hvordan rentenivået utvikler seg.

Resultatvurderinger drift

Selv om det har vært gode regnskapsmessige resultat over flere år, så bør det bekymre at det er behov for å saldere budsjett og regnskap ved bruk av disposisjonsfond. Dette tyder på en lite bærekraftig økonomistyring, noe som er kommunestyrets ansvar å gjøre noe med.

Det er positivt at rammeområdene holder budsjettene og ikke minst at det er relativt lite avvik på Helse og omsorg. Men avviket mellom tertialrapporter og endelig resultat viser at vi fortsatt må ha fokus på bedre kvalitetssikring av regnskapsrapportering og tettere budsjettoppfølging.

² KOSTRA-gruppe 6: Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

4.3 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet består av ulike deler som fremgår av regnskapsskjema 2A:

- Investering i anleggsmidler (regnskapsskjema 2B)
- Utlån og forskutteringer
- Kjøp av aksjer og andeler
- Avdrag på lån
- Avsetninger
- Evt. dekning av tidligere års udekket

I 2018 og 2019 har en i årsberetninga lagt vekt på å skille mellom investeringsregnskapet og prosjektregnskapet.

Årsregnskapet og prosjektregnskapet for investeringer har forskjellig formål og vil av den grunn gi forskjellig informasjon:

- Formålet med årsregnskapet er å vise årets kjente utgifter og inntekter og sammenholde dette med budsjett innenfor regnskapsåret. I årsregnskapet vil en ta med alle investeringene som framgår av regnskapsskjema 2A.
- Formålet med prosjektregnskapet er å vise hvor mye som er påløpt hittil og sammenholde dette med kostnadsrammen over hele prosjektperioden. I prosjektregnskapet vil regnskapsskjema 2B (anleggsmidler) fremgå, men da bare med utgiftsrammen.

Investeringsregnskapet

I tråd med tidligere praksis, ble investeringsbudsjettet regulert av kommunestyret i desember vedrørende overføring av ubrukt økonomisk ramme til neste år. Vedtaket ble fattet på forventet forbruk i 2019 og medførte naturlig nok at reelt budsjettavvik ble forskjellig fra vedtaket.

Avviksoversikten for investeringsregnskapet har hovedfokus på avvikene mellom reellt budsjett og regnskapet. Reellt budsjett er vedtatt årsbudsjett med endringer, men vedtatte estimerte overføringer av ubrukte investeringsrammer er holdt utenfor. Årsaken til dette er at estimerte vedtatte overføringer ikke gir riktig uttrykk for faktiske budsjettammer. Det reelle avviket rebudsjetteres i 2020 for de investeringene som ikke ble avsluttet i 2019.

I notene er de viktigste avvikene kommentert.

Prosjekt	(Tall i hele tusen kr)	Vedtatt budsjett	Vedtatt ovf. 2020	Reellt budsj. 2019	Regnskap 2019	Avvik iflg. regnskap	Reellt avvik 2019
13011	BOLIGER TIL VANSKELIGSTILTE	-	-	-	50	50	50
13101	EGENKAPITALINNSKUDD KLP	-	-	-	-	-	-
13104	LYNGEN SYKEHJEM - SALG	370	-	370	370	-	-
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	74	-	74	74	-	-
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	74	-	74	74	-	-
14111	DIGITALT PLANREGISTER	246	246	-	-	-	246
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	8.095	-	8.095	12.971	4.876	4.876
14121	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	3.531	2.100	1.431	1.654	223	1.877
14127	HELIKOPTERLANDINGSPLASS	700	700	-	-	-	700
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	4.000	2.000	2.000	846	1.154	3.154
15010	LYNGENLØFTET INVESTERING	13.381	13.381	-	-	-	13.381
15014	FURUFLATEN - NY VEI OG KRYSS GRØNVOLLVEIEN	2.500	2.500	-	84	84	2.416
15015	FURUFLATEN INDUSTRIOMRÅDE - SØR	2.511	-	2.511	2.512	1	1
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	5.270	-	5.270	5.280	10	10
15021	KLATREJUNGEL LENANGEN B/U-SKOLE	39	-	39	39	-	-
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	288	-	288	288	-	-
15023	STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT PARKVEIEN	-	-	-	133	133	133
15028	LYNGENLØFTET - UTSTYR TIL ARRANGEMENT	232	-	232	6	226	226
15030	KONSEPT EL-SYKKEL	50	50	-	-	-	50
15032	LYNGENLØFTET - UTSTYR	300	200	100	90	10	210
15710	AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	1.295	500	795	471	324	824
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	10.641	9.641	1.000	1.193	193	9.448
16002	PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	1.251	-	1.251	223	1.028	1.028
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	500	-	500	500	-	-
16008	LYNGENHALLEN - KUNSTGRESS	50	-	50	1.145	1.095	1.095
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	1.846	690	1.156	2.194	1.038	348
16011	LYNGENHALLEN - KLATREVEGG	32	-	32	123	91	91
16017	EIDEBAKKEN SVØMMEHALL - RENOVERING	2.500	-	2.500	3.288	788	788
16018	GJENOPPBYGGING ETTERVERN BOLIGER SOLHOV	-	-	-	12	12	12
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	120	-	120	52	68	68
17003	ELEV- OG ANSATTE PC	232	-	232	240	8	8
17005	EIDEBAKKEN SKOLE - OPPGRADERING I HHT. PÅLEG	266	-	266	37	229	229
17008	RIVING STIGENVEIEN 2 (UNGDOMSKLUBBEN)	20	-	20	1	19	19
18002	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	500	123	377	377	-	123
18007	INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	9.961	9.959	2	2	-	9.959
18008	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	1.150	1.150	-	-	-	1.150
18009	TYTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	954	837	117	118	1	836
18013	PROSJEKT DEMENTE/GRILLHYTTE	100	-	100	92	8	8
18014	NYTT KRYSS FURUFLATEN (reguleringsplan)	450	-	450	595	145	145
18015	SOLVOLLVEIEN BYGGEFELT	1.535	350	1.185	793	392	742
18018	STEDSSKILT LYNGEN	700	700	-	-	-	700
19001	SKOLE OG BARNEHAGE - DIGITALE HJELPEMIDLER	250	-	250	183	67	67
19002	INNØSNING FESTEINDOMMER OVF	19.376	-	19.376	19.376	-	-
19003	SOLAVSKJERMING LYNGSTUNET	200	-	200	71	129	129
19004	SOLHOV NYBYGGET - CARPORT	-	-	-	1	1	1
19005	BRANN OG REDNING - HJELMER	250	-	250	100	150	150
19007	NYTT SAK OG ARKIVSYSTEM	1.000	936	64	84	20	916
19008	ORGEL LYNGEN KIRKE	2.000	2.000	-	1	1	1.999
19009	GARASJE AKTIV LYNGEN	100	-	100	117	17	17
19010	IT-PLATTFORM EIDEBAKKEN OG LYNGENHALLEN	380	348	32	32	-	348
19011	TRÅDLØS SENTRUMSLØSNING	150	150	-	-	-	150
19012	LYNGENHALLEN - ETABLERING AV VINDFANG	25	25	-	-	-	25
19013	LENANGEN OMSORGSSENTER - UTBEDRING 2019	-	-	-	32	32	32
19015	KJØP REMA 1000-BYGGET	8.393	-	8.393	8.568	175	175
19016	SALG KOMMUNALE BILER	70	-	70	70	-	-
47017	SOLBAKKEN BOLIGFELT	185	-	185	242	57	57
47181	FORPSROSJEKT VANNF. LYNGSEIDET-FURUFLATEN	726	-	726	1.368	642	642
48001	KJØP/SALG AV TOMT OG GRUNN	30	-	30	34	4	4
49901	HUSBANKLÅN INNLÅN	-	-	-	-	-	-
49999	FELLES FINANSIERING INVESTERINGER	-102.365	48.586	53.779	57.928	4.149	44.437

Lyngen kommune

14111 Digitalt planregister (+0,246 mill.)

Arbeides videre med innføring og sees i sammenheng med innføring av nytt sak- og arkivsystem. Bevilgningen rebudsjetteres i 2020, men usikkert hvor mye som vil medgå.

14117 Lenangen B/U-skole – ombygging (-4,876 mill.)

Negativt budsjettavvik på ca. 4,9 mill. skyldes overforbruk på utgiftene med 1,7 mill. og manglende inntekter fra spillemidlene med 3,2 mill.

Overforbruket på utgiftene kan bli noe redusert ved tilbakeføring av omstridte beløp i 2020, sannsynligvis ca. 0,3 mill. ut i fra siste prognose.

Revisjonen anbefalte inntektsføring av mottatte tilsagn på spillemidler og ikke forventede tilsagn og/eller søknadssum. Det var budsjettert med 7,2 mill., mens tilsagnene var 4,0 mill. i 2019.

Resterende forventes tilsagn på i 2020, evt. også 2021. Tilsagn som mottas i 2020 vil bli brukt til nedbetaling av merforbruk på investeringsregnskapet i 2019, jfr. sak om årsregnskapet.

14121 Eidebakken kulturskole og VO (+1,877 mill)

Rehabilitering av tidligere Eidebakken barneskole vil fortsette i 2020 med restbevilgningen.

14127 Helikopterlandingsplass (+0,7 mill)

Kommunestyret har tidligere vedtatt lokalisering ved Lyngenhallen, rådmannen vil kjøpe tjenester til prosjektering og etablering av slik landingsplass i tilknytning til kommunens egen eiendom i Parkveien 36.

14129 Oppgradering av kommunale veier (+3,154 mill)

Mesteparten av bevilgningen for 2019 er ubrukt og rebudsjetteres i 2020.

15010 Lyngeløftet investering (+13,381 mill.)

Ubrukt bevilgning er omtrent den samme som ved forrige årsskifte.

Rådmannen foreslår at nye delprosjekter budsjetteres etter grundige kostnadsoverslag, noe som vil lette budsjetteringen ved at en slipper rebudsjettering mellom ulike delprosjekter år etter år.

Dermed kan denne rammebevilgningen kunne utgå. Sees på i forbindelse med rullering av økonomiplanen.

15014 Furuflaten – ny vei og nytt kryss Grønvollveien (+2,416 mill.)

Forskjøvet til 2020 og rebudsjetteres da.

15028 Lyngeløftet – utstyr til arrangement (+0,226 mill.)

Levekårsutvalgets vedtatte innkjøp i 2019 ble forsinket og ble først levert i 2020. Rebudsjettering med kr 120.000 i 2020 og restbevilgning kr 106.000 tilbakeføres 15010 Lyngeløftet investering.

15710 Avlopssektoren – oppgradering (+0,824 mill.)

Gjenstående av rammebevilgning fra 2016 og 2017 på i alt 3,0 mill. og rebudsjetteres i 2020.

15711 Vannledningsnett – oppgradering (+9,448 mill.)

Gjenstående av rammebevilgning fra 2016 til 2018 på i alt 15 mill. og rebudsjetteres i 2020.

Rådmannen tilrår at denne rammebevilgningene på prosjekt 15710 og 15711 utgår og budsjetteres på konkrete prosjekter i hht. vedtatt vann- og avløpsplan for å enklere budsjettkontroll.

16002 Parkering og offentlig toalett (+1,028 mill.)

Bevilget 1,5 mill. i 2016 og gjenstående foreslås rebudsjettert i 2020. Sammen med tilsagn om tilskudd på ca. 1,2 mill. er det forventet at bevilgningen brukes i 2020.

Lyngen kommune

16008 Lyngenhallen (-1,095 mill.)

Budsjettert tilskudd av spillemidler på 1,2 mill. er ikke inntektsført etter anbefaling fra revisjonen, samt innsparing på utgiftene med ca. 0,1 mill. Litt usikkert hvor mye som kan forventes i spillemidler, men søknaden er på ca. 2 mill. Forventes inntektsført i 2020 når endelig spillemiddelregnskap er avlagt.

16010 Velferdsteknologi (-0,348 mill.)

Overforbruk i hht. budsjett 2019 som trekkes fra bevilgningen for 2020 i budsjettendringssak.

16017 Eidebakken svømmehall – renovering (+0,788 mill.)

Prosjektet avsluttet i 2019.

17005 Eidebakken skole – oppgradering i hht. pålegg (+0,229 mill.)

Prosjektet avsluttet i 2019.

18007 Industriutleiebygg Øra (+9,959 mill.)

Ubrukt bevilgning er ikke foreslått rebudsjettert da det er vedtatt oppdatert kostnadsramme i årsbudsjettet for 2020 som skal dekke hele prosjektet.

18008 Lenangøyra havn – ny adkomst (+1,150 mill.)

Vedtatt bevilgning i 2018 er ubrukt da prosjektet er utsatt. Rebudsjetteres i 2020 også og forventer en avklaring da.

18009 Tyttebærvika – reguleringsplan og internvei (+0,836 mill.)

Reguleringsplan planlagt vedtatt i 2020 og prosjektet forventes gjennomført og avsluttet i 2020.

18014 Nytt kryss Furuflaten (reguleringsplan) (-0,145 mill.)

Relativt stor overskridelse i forhold til avsatt ramme (32 %).

18015 Solvollveien byggefelt (+0,742 mill.)

Gjenstående arbeider med vei og veilys planlagt utført i 2020.

18018 Stedsskilt Lyngen (+0,7 mill.)

Ubrukt bevilgning rebudsjetteres i 2020.

19003 Solavskjerming Lyngstunet (+0,129 mill.)

Gjennomført i 2019 med relativt stor besparelse.

19005 Brann og redning – hjelmer (+0,150 mill.)

Fullføres i 2020.

19007 Nytt sak- og arkivsystem (+0,916 mill.)

Gjennomføres i 2020 med en tilleggsbevilgning på 1,725 mill., som vedtatt i kommunestyret i desember 2019.

19008 Orgel Lyngen kirke (+2,0 mill.)

Ubrukt bevilgning fra 2019, som sammen med ny bevilgning på 2,5 mill. i 2020 forventes å medgå. Oppdelingen av en slik bevilgning over flere år, hvor investeringen skal foretas som en engangsutbetaling, er ikke realistisk budsjettering og helt unødvendig. En slik bevilgning skal budsjetteres fullt ut i det året som utgifter forventes å påløpe.

19010 IT-plattform Eidebakken og Lyngenhallen (+0,380 mill.) og 19011 Trådløs sentrumsløsning (+0,150 mill.)

Totalt bevilget vel 0,5 mill. Forventes gjennomført i 2020. Har fått tilsagn fra EU-selskap om tilskudd på 15.000 Euro, som er beregnet å øke prosjektenes utgiftsramme.

19015 Kjøp Rema 1000-bygget (-0,175 mill.)

Overskridelse av utgiftsrammen.

47181 Forprosjekt vannforsyning Lyngseidet-Furuflaten (-0,642 mill.)

Prosjektet er ikke tilfredsstillende budsjettert i 2019 selv om overskridelsen hentes fra rammebevilgningen i prosjekt 15711 ved mindre rebudsjettering i 2020.

49999 Felles finansiering investeringer

Investeringene i 2019 er finansiert i hht. vedtatt budsjett. Mindre inntektsførte tilskudd fra spillemidlene og noen overskridelser medfører et bokført merforbruk på 4,149 mill., bl.a. som følge av at stipulerte ubrukte bevilgninger ikke ble i hht. regnskapet naturlig nok. Likevel var det ubrukte lånemidler pr. 31.12.2019 på ca. 14,3 mill. Sannsynligvis vil dette i sin helhet kunne dekkes inn ved nye forventede tilsagn om spillemidler i 2020 for prosjekter som har fått deltilsagn i 2019.

Sånn sett kan merforbruket i investeringsregnskapet for 2019 enkelt forklares mest som en regnskapsteknisk transaksjon som dekkes inn ved behandling av årsregnskap og årsberetning 2019.

Oppsummering og evaluering

Antall investeringsprosjekter var også i 2019 veldig høyt. Dette skaper utfordringer i forhold til god planlegging, gjennomføring og oppfølging. Mange utsettelse og forskyvninger av prosjektene med tilhørende rebudsjettering er ikke gunstig.

Med noen unntak er de fleste prosjektene stort sett innenfor rammene.

Prosjektlederne har ansvaret også for økonomien, men dette bør ha sterkere fokus enn det har hatt til nå. Rådmannen har derfor satt iverk tiltak i 2020 hvor detaljbudsjettet skal leveres før bevilgningene kan brukes. Dette bør gi større eierskap til økonomien i prosjektene.

Følgende punkter blir viktige å følge opp i 2020:

- Rådmannen må fortsatt ha fokus på og forsterke økonomioppfølgingen av investeringsprosjekter.
- Endringer i økonomiske forutsetninger må legges fram for kommunestyret til behandling tidligere, dvs. umiddelbart når dette blir kjent av prosjektleder.
- Rammebevilgninger uten konkret forankring i et spesielt investeringsprosjekt bør unngås i størst mulig grad.
- Antall investeringer bør tilpasses administrativ gjennomføringskapasitet for å unngå forskyvninger av økonomiske rammer og utsettelse av forventet gjennomføring.

Prosjektregnskapet

Oversikten viser investeringsprosjekter med regnskapsførte kostnader i 2019.

Prosjekt	Oppr. ramme	Vedtatte endringer	Revidert ramme	Regnskap hittil	Avvik i 1.000 kr	
14101	EIDEBAKKEN KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	7.300	- 2.055	5.245	8.880	- 3.635
14102	LENANGSØYRA KIRKEGÅRD - UTVIDELSE	2.774	1.115	3.889	4.419	- 530
14111	DIGITALT PLANREGISTER	800	- 283	517	314	203
14117	LENANGEN B/U-SKOLE - OMBYGGING	80.586	9.014	89.600	91.301	- 1.701
14121	EIDEBAKKEN - KULTURSKOLE OG VO	5.000	-	5.000	3.302	1.698
14126	VEILYS - ARMATURER, MV.	3.700	- 350	3.350	3.346	4
14127	HELIKOPTERLANDINGSPASS	700	-	700	-	700
14129	OPPGRADERING KOMMUNALE VEIER	8.200	- 1.200	7.000	3.844	3.156
14139	RÅDHUS - inventar, juridiske tjenester, mv.	1.079	-	1.079	1.162	- 83
15010	LYNGENLØFTET INVESTERING	23.500	- 10.030	13.470	-	13.470
15014	FURUFLATEN - NY VEI OG NYTT KRYSS GRØNVOLLVEIEN	2.500	-	2.500	84	2.416
15015	FURUFLATEN INDUSTRIOMRÅDE - SØR	15.300	9.153	24.453	26.222	- 1.769
15018	KAI SANDNESET, NORD-LENANGEN	17.500	2.518	20.018	20.032	- 14
15022	STEDSUTVIKLING - ELVEPARKEN	4.229	- 2.338	1.891	1.944	- 53
15023	STEDSUTVIKLING - DELPROSJEKT PARKVEIEN	3.681	-	3.681	3.707	- 26
15028	LYNGENLØFTET - UTSTYR TIL ARRANGEMENT	1.500	-	1.500	1.281	219
15030	KONSEPT EL-SYKKE	600	25	625	575	50
15032	LYNGENLØFTET - UTSTYR	300	-	300	90	210
15710	AVLØPSSEKTOREN - OPPGRADERING	3.000	- 460	2.540	1.716	824
15711	VANNLEDNINGSNETT - OPPGRADERING	15.000	- 2.005	12.995	3.546	9.449
16002	PARKERING OG OFFENTLIGE TOALETT	1.500	46	1.546	714	832
16006	OPPGRADERING LYNGEN KIRKE	1.500	-	1.500	1.500	-
16008	LYNGENHALLEN - KUNSTGRESS	500	2.138	2.638	2.633	5
16010	VELFERDSTEKNOLOGI	4.000	-	4.000	4.348	- 348
16011	LYNGENHALLEN - KLATREVEGG	500	1.058	1.558	1.649	- 91
16017	EIDEBAKKEN SVØMMEHALL - RENOVERING	23.200	- 3.500	19.700	18.820	880
16022	TYTTEBÆRVIKA KULVERT OG KAI	30.200	- 765	29.435	7.944	21.491
17003	ELEV- OG ANSATTE PC	850	-	850	872	- 22
17005	EIDEBAKKEN SKOLE - OPPGRADERING I HHT. PÅLEGG	550	-	550	248	302
18002	UTEOMRÅDER BARNEHAGE OG SKOLE	500	-	500	377	123
18007	INDUSTRIUTLEIEBYGG ØRA	10.000	- 9.959	41	40	1
18008	LENANGSØYRA HAVN - NY ADKOMST	1.150	-	1.150	-	1.150
18009	TYTTEBÆRVIKA - REGULERINGSPLAN OG INTERNVEI	1.000	-	1.000	164	836
18013	PROSJEKT DEMENTE/GRILLHYTTE	100	-	100	92	8
18014	NYTT KRYSS FURUFLATEN (reguleringsplan)	250	300	550	695	- 145
18015	SOLVOLLVEIEN BYGGEFELT	425	1.925	2.350	1.483	867
18018	STEDSSKILT LYNGEN	700	-	700	-	700
19001	SKOLE OG BARNEHAGE - DIGITALE HJELPEMIDLER	250	-	250	183	67
19002	INNØSNING FESTEINDOMMER OVVF	18.000	1.376	19.376	19.376	- 0
19003	SOLAVSKJERMING LYNGSTUNET	200	-	200	71	129
19004	SOLHOV NYBYGGET - CARPORT	250	- 250	-	1	1
19005	BRANN OG REDNING - HJELMER	250	-	250	100	150
19007	NYTT SAK OG ARKIVSYSTEM	1.000	-	1.000	84	916
19008	ORGEL LYNGEN KIRKE	2.000	-	2.000	1	1.999
19009	GARASJE AKTIV LYNGEN	350	- 250	100	117	- 17
19010	IT-PLATTFORM EIDEBAKKEN OG LYNGENHALLEN	380	-	380	32	348
19011	TRÅDLØS SENTRUMSLØSNING	150	-	150	-	150
19012	LYNGENHALLEN - ETABLERING AV VINDFANG	300	-	300	-	300
19013	LENANGEN OMSORGSSENTER - UTBEDRINGSTILTAK 2019	585	-	585	553	32
19014	DETALJREGULERINGSPLAN FV. 311	500	- 500	-	-	-
19015	KJØP REMA 1000-BYGGET	7.918	475	8.393	8.568	- 175
47017	SOLBAKKEN BOLIGFELT	1.842	- 1.630	212	269	- 57
47181	FORSRSOSJEKT VANNFORSYNING LYNGSEIDET-FURUFLATEN	350	705	1.055	1.696	- 641

Prosjektregnskapet har fokus på utgiftssiden. Tabellen viser opprinnelig vedtatt utgiftsramme, vedtatte endringer, revidert ramme, sum utgifter i regnskapet hittil og avvik mellom disse. Alle tall ekskl. mva.

Oversikten vil avdekke hvorvidt investeringene er tilfredsstillende budsjettert på utgiftssiden og gir informasjon vedrørende kostnadskontrollen for de ulike investeringene.

I kommentarene fokuseres det på vedtatte endringer og avvik mellom revidert ramme og regnskap for de største og mest sammensatte prosjektene.

14117 Lenangen B/U-skole (med barnehage, idrettshall, lager) inkl. forprosjekt og riving

Opprinnelig kostnadsramme var 80,6 mill., hvorav 0,9 mill. var forprosjekt. I 2018 ble rammen økt med 3,883 mill. og i 2019 med 5,131 mill. Total tilleggsbevilgning er altså 9,014 mill., noe som utgjør ca. 11 %.

Det ble i 2018 rapportert om mulig avvik i prosjektet som skulle følges opp i 2019. Ved utgangen av 2019 er dette avviket 1,7 mill. (1,9 %). Det påløper fortsatt kostnader til oppfølging og ved intern prosjektleder, men det er også inngått avtale om reduksjon av uavklarte arbeider som er fakturert og bokført i 2019. Ut i fra siste prognose vil total overskridelse bli 1,4 mill. (1,6 %).

Alt i alt synes prosjektet å komme i mål med et akseptabelt avvik hvis dette ikke blir større.

15015 Furuflaten industriområde – sør (Vollneset)

Prosjektet ble i årsbudsjett 2017 vedtatt med kostnadsramme på 15,1 mill. I 2016 var det bevilget 0,2 mill. for påløpte kostnader, så opprinnelig kostnadsramme blir da 15,3 mill.

Totalt er det gitt ekstrabevilgning på 9,153 mill., noe som utgjør 60 %. De fleste av bevilgningene er vedtatt etter at kostnadene er oppstått. Likevel har prosjektet en overskridelse på 1,769 mill. (7 %) ved utgangen av 2019.

Rådmannen ser at forventede endringer i kostnadsrammene burde vært lagt fram for kommunestyret til godkjenning tidligere i prosjektet, samt at det burde vært lagt fram enda en sak om endring av rammen for å unngå overskridelse totalt sett.

Rådmannen er derfor ikke være fornøyd med kostnadsstyringen i dette prosjektet.

15018 Kai Sandneset, Nord-Lenangen

Rapportert økte utgifter på ca. 2,1 mill. for peling av ny betongkai i 2018 og ble fulgt opp med sak til kommunestyret i 2019. Total tilleggsbevilgning på 2,5 mill. Prosjektregnskapet er i balanse i forhold til budsjett.

16022 Tyttebærvika kulvert og kai

Prosjektet avsluttet i 2019. Budsjettert ramme ikke tilbakeført i 2018 pga. uklarheter om bygging skulle gjennomføres eller ikke. Dermed ble rammen stående som ubrukt i prosjektregnskapet.

47181 Forprosjekt vannforsyning Lyngseidet-Furuflaten

Overskridelse på 0,641 mill. i 2019. Dette er ikke tilfredsstillende prosjektstyring selv om midlene hentes inn ved mindre rebudsjettering i prosjekt 15711 Vannledningsnett – oppgradering i 2020.

Generelt sett er det ikke tilrådelig å sette av større rammebevilgninger til ulike formål i budsjettsammenheng, noe som er gjort på noen områder som investeringer i Lyngenløftet og til vann- og avløpsformål. Dette medfører at ubrukte bevilgninger ofte må overføres over flere år og skaper uoversiktlig og mulighet for feil ved rebudsjettering.

Rådmannen henstiller om at investeringsrammer vedtas på bakgrunn av konkrete kostnadsoverslag og ikke som benkeforslag uten forprosjekt. Kommunestyret anmodes om å gi klare signaler om politiske prioriteringer gjennom vedtak i kommune- og sektorplaner, samt enkeltsaker gjennom året. Kostnadsrammene bør komme fram gjennom forprosjekt utarbeidet av rådmannen i forkant av årsbudsjett/økonomiplan slik at vedtak om investeringer stort sett gjøres der. Det bør kunne skape større forutsigbarhet i planlegging og økonomi.

4.4 Økonomiske nøkkeltall – investeringer

Lyngen kommune hadde i 2019 utgifter til investeringer i anleggsmidler på 73,7 mill. Den største enkeltinvesteringen var slutføringen av Lenangen skole, barnehage og idrettshall med 21,1 mill., som utgjør ca. 29 % av alle investeringene. I 2019 var det bokført i alt 45 investeringsprosjekter, noe som er akkurat gjennomsnittlig antall for de tre siste årene. Investeringsbeløpene er meget høye og medfører en fortsatt økt lånegjeld.

Fordelt på rammeområder var dette slik i 2019:

Mill. kroner	2019	Prosent
Kirkelige formål	0,6	1 %
Administrative tjenester	0,1	0 %
Oppvekst og kultur	26,4	36 %
Helse og omsorg	3,5	5 %
Tekniske formål	15,5	21 %
Næring, inkl. kaier	27,6	37 %
Sum	73,7	100 %

Innenfor Oppvekst og kultur utgjør Lenangen skole og barnehage med idrettshall 21,1 mill. og renovering av lokalene til kulturskolen og voksenoppløringa, tidligere Eidebakken barneskole med 2 mill. Totalt sett utgjør investeringene i oppvekst og kultur 36 % av alle investeringene.

I helse og omsorg er fortsatt investering i velferdsteknologi med 2,6 mill. den største.

Den største investeringen innenfor teknisk drift er kjøp av Rema-bygget på i alt 8,7 mill. Videre er det oppgradering av vannledningsnett inklusiv forprosjekt for ny vannforsyning til Lyngseidet med 2,6 mill., samt fortsatt oppgradering av kommunale veier på 1 mill. de største investeringene.

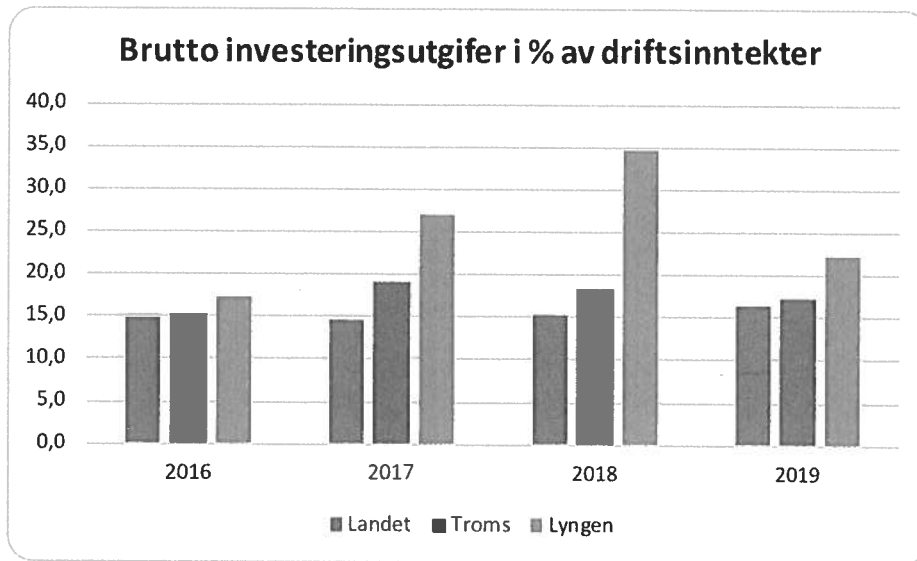
Til næringsrelatert virksomhet er det investert 27,6 mill., noe som utgjør 37 % av alle investeringene. Største enkeltinvesteringer var innløsning av festeeiendommer i Prestemyra med 19,4 mill., slutføring av Furuflaten industriområde på Vollneset til kai og næringsareal 2, mill. og slutføring av kai Sandneset med 5,3 mill.

I perioden 2016-2019 er det foretatt investeringer på ca. 327 mill. Dette er fordelt sektorvis slik:

Mill. kroner	2016-2019	Prosent
Kirkelige formål	17	5 %
Administrative tjenester	1	0 %
Oppvekst og kultur	152	46 %
Helse og omsorg	21	7 %
Tekniske formål	48	15 %
Næring, inkl. kaier	87	27 %
Sum	327	100 %

Dette er en veldig offensiv investeringsstrategi, som det framgår av tabellen nedenfor. Dett påvirker kommunens lånegjeld langt utover det som er økonomisk tilrådelig. Lånegjeld er kommentert under punkt 4.5 Balanseregnskapet.

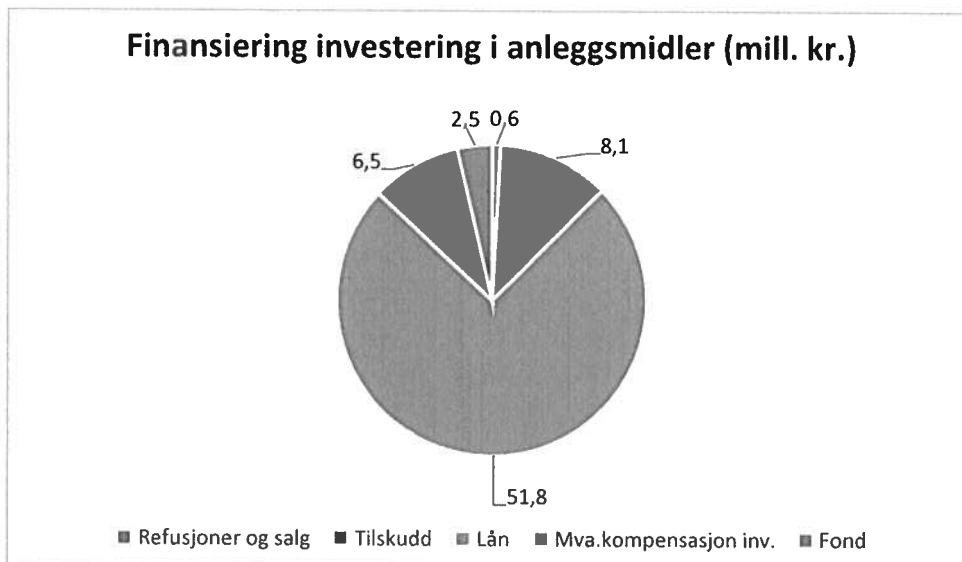
Diagrammet nedenfor viser investeringene i forhold til driftsinntektene de siste fire årene.



I 2019 var dette litt under (22 %) gjennomsnittet for de 4 siste årene (25 %) i forhold til driftsinntektene. Gjennomsnittet for landet siste fire år var 15 % og for Troms 17 %.

Rådmannen vil også i denne årsberetningen på det sterkeste tilrå et lavere investeringsnivå i årene framover med bakgrunn i usikkerhet rundt befolkningsutviklingen og utviklingen i rentenivå. Ytterligere nedgang i folketallet vil ha store konsekvenser for kommunens inntekter.

Diagrammet under viser fordelingen av finansieringen av investeringer i anleggsmidler i 2019.



De fleste av investeringene finansieres med lån. Hvis en ser bort fra mva-kompensasjon, så utgjør lånefinansieringen 82 %. Tilskudd er i hovedsak spillemidler til Lenangen skole (idrettshall) og renoveringen av Eidebakken svømmehall.

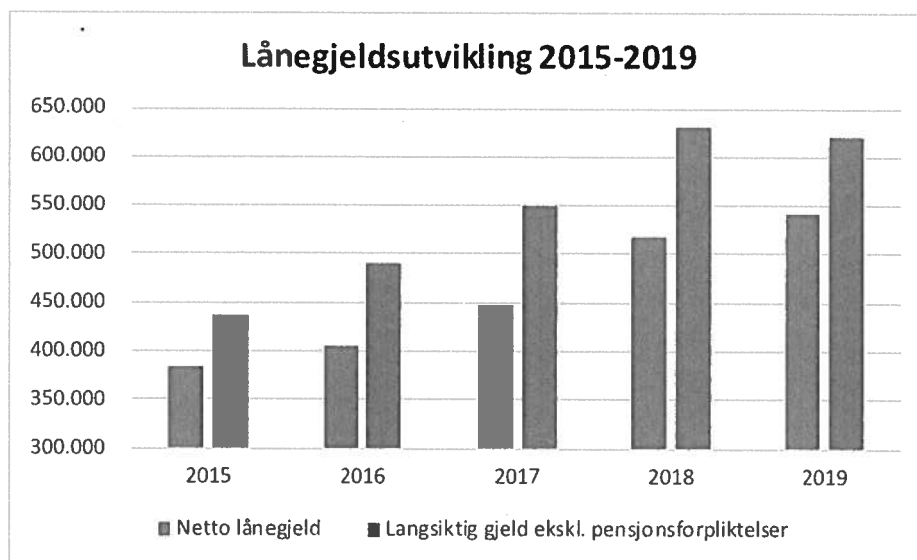
Det er ikke brukt driftsmidler til finansiering av noen investeringer i 2019.

4.5 Balanseregnskapet

Lånegjeld

I 2019 er det foretatt låneopptak til videreutlån, dvs. startlån med i alt 18 mill. Øvrige vedtatte låneopptak er ikke gjennomført fordi en hadde ubrukte lånemidler fra 2018 og mange investeringer er forskjøvet til 2020.

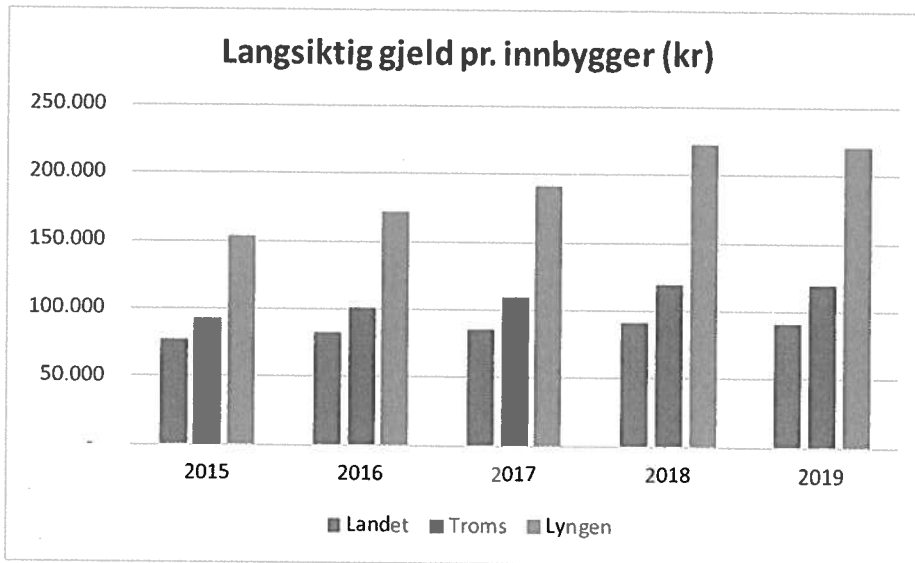
Lånegjeldsutvikling 2015-2019



- Netto lånegjeld er opptatte lån minus utlån og ubrukte lånemidler. Ved utgangen av 2019 var denne på 194 mill.
- Langsiktig gjeld er opptatte lån. Ved utgangen av 2019 var denne på 620 mill. Av dette utgjør innlån til startlån ca. 62 mill., dvs. lånegjeld til kommunale investeringer er ca. 558 mill. kroner. Dette var en nedgang på 21,6 mill. til kommunale investeringer i 2019.

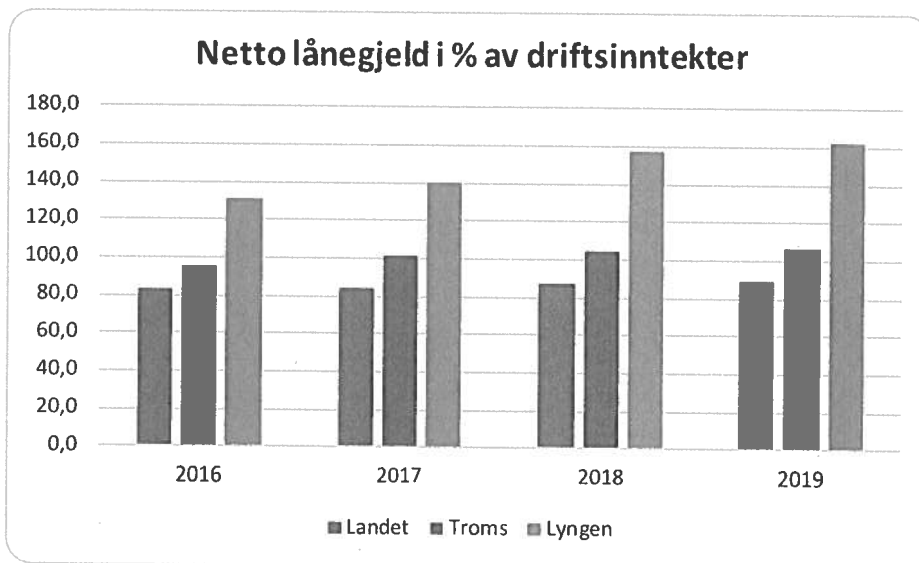
I perioden 2015-2019 er lånegjelda økt med 42 %.

Redusert lånegjeld i 2019 med ca. 9,5 mill. har sammenheng med at det ikke er tatt opp lån til ordinære kommunale formål dette året. Men på bakgrunn av vedtatt årsbudsjett 2020 og rebudsjettering av utsatte investeringer fra 2019, forventes lånegjelda å stige kraftig i 2020.



Langsiktig gjeld pr. innbygger var i 2015 dobbelt så høy som i landet for øvrig, noe som er økt til 2,4 ganger ved utgangen av 2019. Også i forhold til gjennomsnittet av kommuner i Troms var lånegjelda veldig høy, men noe lavere enn i forhold til landsgjennomsnittet utenom Oslo.

Endringen pr. innbygger var i perioden 18 % for landet, 28 % for Troms og 45 % for Lyngen.



Netto lånegjeld (opptatte lån minus utlån og ubrukte lånemidler) i prosent av driftsinntektene var på 162 % av driftsinntektene i 2019. Dette utgjør 181 % i forhold til landet utenom Oslo og 152 % i forhold til gjennomsnittet i Troms.

Renteeksponert gjeld, dvs. langsiktig gjeld hvor renteutgiftene med dekkes av kommune selv, utgjør ca. 150 % av driftsinntektene i flg. foreløpige kostra-tall for 2019. Dette er lånegjeld hvor bokført verdi på investeringene til vann og avløp og rentekompensasjon på investeringer i skole og omsorg er trukket fra. Også dette er dobbelt så mye som landsgjennomsnittet og 1,6 ganger av fylkesgjennomsnittet for Troms.

En annen del av lånegjelda er også knyttet opp mot investeringer i havnevirksomhet/kai.

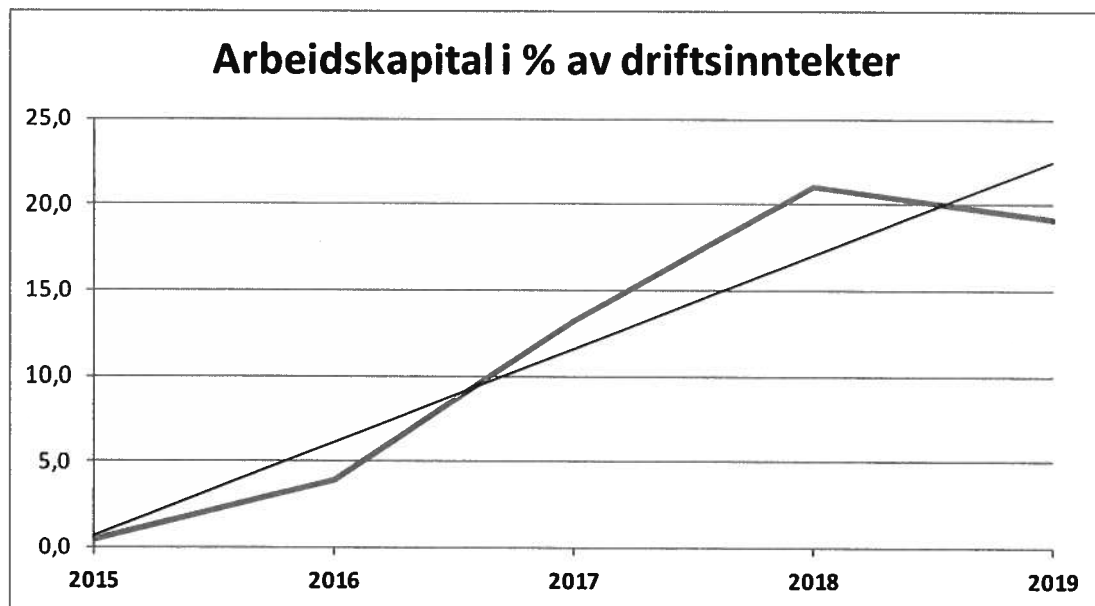
Lyngen kommune

Ved utgangen av 2019 utgjorde dette ca. 33 mill. for investeringer i ny/rehabilitering av kai på Furufleten og på Sandneset.

Lyngen kommunes lånegjeld er fortsatt svært høy og spiser en stor andel av midler som kunne vært brukt til drift. Finansutgiftene økte med 6,7 mill. kroner fra 2018 til 2019 og utgjør nå vel 34 mill. kroner. Lyngen kommune har fram til nå betalt minste tillatte avdrag på lånegjelda. For 2019 var dette beregnet til 21,07 mill. kroner. Ved kontrollregning på dette ifb. med regnskapsavslutningen fant man rett minsteavdrag kunne vært kr 978 000 lavere enn budsjettert. Kommunestyret har derfor vedtatt handlingsregler som sier at vi skal betale reelle avdrag for å ha kontroll på lånegjelda, og vi er nå ett skritt i riktig retning. Men med fortsatte høye ambisjoner om nye investeringer, vil denne målsettingen være vanskelig å oppnå på kort sikt.

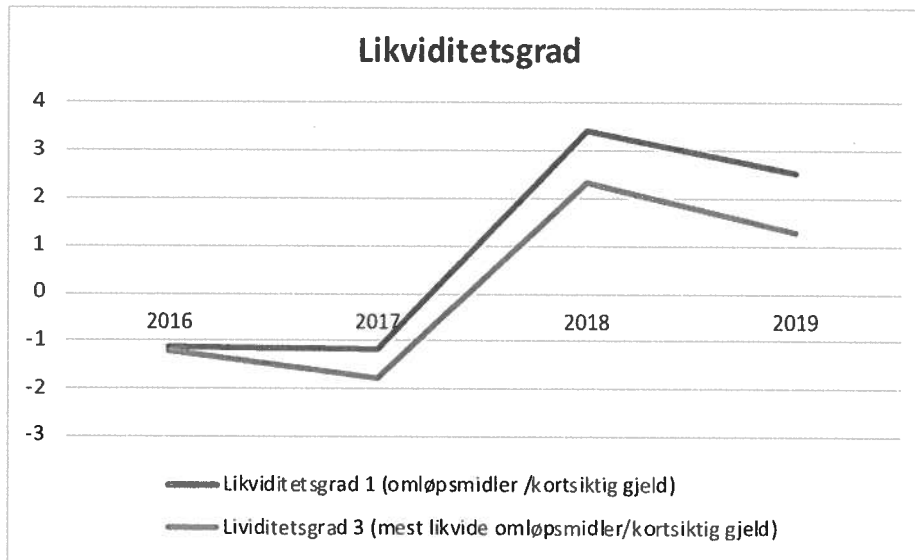
Likviditet

Lyngen kommune har over mange år brukt arbeidskapitalens driftsdel som uttrykk for utviklingen i likviditeten. Arbeidskapitalens driftsdel er tall korrigert for ubrukte lånemidler, fond og premieavvik. Dette gir et mer riktig bilde av disponibel arbeidskapital til ordinær drift enn f.eks. tallene som publiseres i KOSTRA. Tallene bør være klart positive. Ubrukte lånemidler og fonds kan påvirke likviditeten i stor grad. Over flere år har ubrukte lånemidler utgjort en stor del av likviditeten. Disposisjonsfond inngår i arbeidskapitalens driftsdel da dette er frie midler også til drift.



Likviditeten har vært på et ganske stabilt bra nivå i 2018 og 2019. Dette skyldes bl.a.:

- Akkumulert premieavvik nærmest er eliminert som følge av at innstående på premiefond er brukt til betaling av pensjonspremie de siste 3 årene.
- Økt disposisjonsfond
- Ingen uinndekte regnskapsmessige merforbruk



Likviditetsgrad 1 og 3 tar også hensyn til fonds og ubrukte lånemidler.

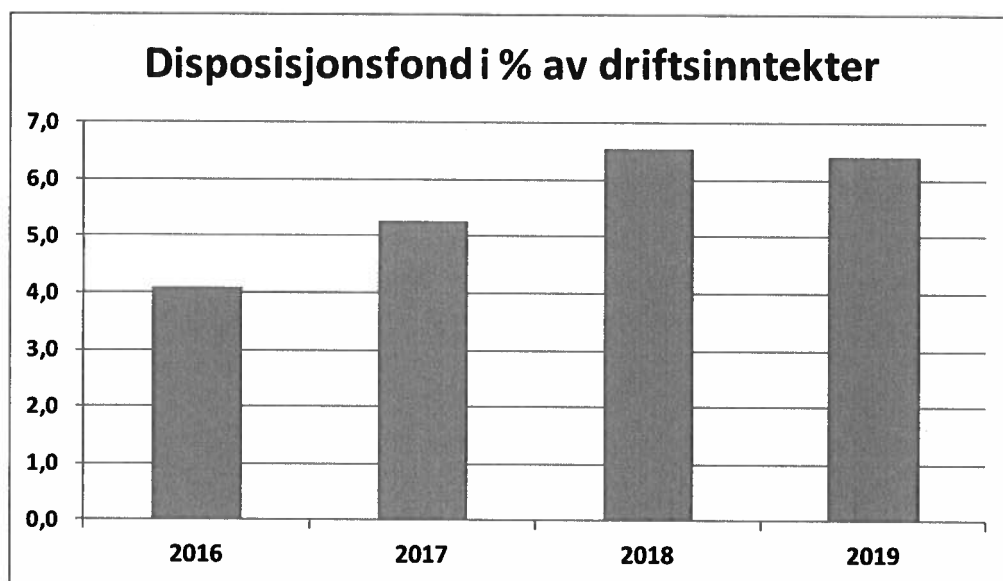
Likviditetsgrad 1 bør være høyere enn 2 og likviditetsgrad 3 bør være høyere enn 0,33.

Som det fremgår av grafen, så er begge likviditetsgradene tilfredsstillende i 2018 og 2019.

Disposisjonsfond

Med begrepet disposisjonsfond menes den delen av egenkapitalen som er bygd opp av ubrukte inntekter fra driftsregnskapet og som ikke er reservert for særskilte formål etter lov, forskrift eller avtale. Disposisjonsfondet vil omfatte alle oppsparte frie driftsinntekter, inkludert oppsparte frie driftsinntekter som kommunestyret har reservert for bestemte formål.

Disposisjonsfond disponeres fritt enten til drift eller finansiering av investeringer. Det anbefales at disposisjonsfondet bør være 5-10 % av driftsinntektene.



Lyngen kommune har i 2019 hatt følgende disposisjonsfond:

	Pr. 01.01.2019	POSTERT I REGNSKAPET		KORRIGERTE TALL	
		Bevegelse 2019	Pr. 31.12.2019	Bevegelse 2019	Pr. 31.12.2019
Art: 25699001 DISPOSISJONSFOND	- 17.516.186,37	- 4.385.246,00	- 21.901.432,37	- 3.800.246,00	- 21.316.432,37 *
Art: 25699003 KOMMUNALT NÆRINGSFOND	- 1.987.713,40	585.000,00	- 1.402.713,40	-	- 1.987.713,40 *
Art: 25699004 HAVBRUKSFOND	- 3.969.000,00	3.969.000,00	-	3.969.000,00	-
Art: 25699010 TAPSFOND	- 2.004.688,00	111.381,00	- 1.893.307,00	111.381,00	- 1.893.307,00
Sum disposisjonsfond	- 25.477.587,77	280.135,00	- 25.197.452,77	280.135,00	- 25.197.452,77

*) Posteringsfeil i 2019 mellom fondene som blir rettet opp i 2020. Korrigerte tall er de korrekte.

Alle disse fondene er å anse som disposisjonsfond i hht. forskriftene. Kommunalt næringsfond og tapsfond er opprettet for bruk til spesielle formål. Havbruksfond er vedtatt brukt i årsbudsjett 2019. I realiteten er det kun 25699001 Disposisjonsfond, og eventuelt 25699004 Havbruksfond, som er til fri bruk. Men dette kan endres etter vedtak i kommunestyret.

Ved utgangen av 2019 var det ordinære disposisjonsfondet på 21,3 mill. kroner, som utgjør 6,4 % av driftsinntektene. I tillegg var det avsatt 2 mill. på kommunalt næringsfond og 1,9 mill. på tapsfond. Totalt utgjør dette kr 25,197 mill. i disposisjonsfond (7,5 % av driftsinntektene).

Etter ny kommunelov og forskrifter fra 2020 vil et eventuelt merforbruk i drift medføre automatiske strykninger av disposisjonsfond inntil merforbruket er dekket.

25699001 Disposisjonsfond

Fondet er regnskapsmessig styrket med ca. 3,8 mill. i 2019. Ca. 5 mill. som ble tilbakeført til det ordinære disposisjonsfondet etter vedtak i kommunestyret i desember 2019 er bundet opp til tilsagn om boligtilskudd (4,1 mill.), tilskudd til ikke-kommunale veier (0,535 mill.) og utbedring av Lenangen svømmehall (0,435 mill.). Korrigert for dette utgjør disposisjonsfondet 16,2 mill. (4,9 % av driftsinntektene) ved utgangen av 2019.

Disposisjonsfondet ble i 2019 også styrket med 6,789 mill. ved at regnskapsmessig mindreforbruk i 2018 ble vedtatt avsatt til disposisjonsfond.

I realiteten er disposisjonsfondet noe svekket i 2019. Hvis en ser bort fra avsetningen fra regnskapsmessig mindreforbruk fra 2018, så er det vedtatt bruk på ca. 7,5 mill. av disposisjonsfondet til å dekke driftsutgifter og tilskudd.

25699004 Havbruksfond

Tidligere avsatte midler på eget disposisjonsfond for mottatte midler fra statlig havbruksfond er disponert fullt ut i 2019 med 3,969 mill. i hht. vedtatt årsbudsjett.

Mottatte midler i 2019 ble avsatt på ordinært disposisjonsfond med 0,3 mill.

25699003 Kommunalt næringsfond

Det er ikke brukt midler fra tidligere avsatte kommunale midler til næringsfond i 2019.

Vedtatte budsjетtramme til kommunalt næringsfond på 1 mill. har et mindreforbruk på kr 267.820 i 2019. Hvis en ønsker at denne rammen skal disponeres fullt ut, må dette beløpet avsettes til kommunalt næringsfond i kommunestyrets vedtak om disponering av årets regnskapsmessige mindreforbruk.

25699010 Tapsfond

Kommunestyret vedtok i 2016 å avsette ca. 2 mill. til eget tapsfond. Dette er ikke brukt før i 2019, hvor kommunestyret vedtok å bruke 0,3 mill. for forventede tap på kommunale krav.

Ved gjennomgang av fordringsmassen ble det endelige tapet betydelig lavere. Det ble utgiftsført ca. 111.000 i tap, som ble dekket av tapsfondet. Det gjenstår derfor ca. 1,9 mill. på tapsfondet ved utgangen av 2019.